

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З
ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА»**

Студентки 2 курсу, 2м групи
Спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізації
«Облік і податковий консалтинг»

Висотенко
Ольги Сергіївни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Шаповалова
Алла Павлівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

Августова
Олена Олександрівна

Київ 2021

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів

1.2. Огляд нормативного забезпечення та спеціальної літератури з теми дослідження

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ У ШПОЛЯНСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО»

2.1. Передумови організації бухгалтерського обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами

2.2. Фінансовий облік операцій з виробничими запасами

2.3. Управлінський облік операцій з виробничими запасами

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ У ШПОЛЯНСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО»

3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку операцій з виробничими запасами

3.2. Удосконалення управлінського обліку операцій з виробничими запасами

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.10.2020	15.10.2020
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	31.12.2020	20.12.2020
3.	Подання статті на кафедру	02.06.2021	02.06.2021
4.	Вступ. Розділ 1	23.04.2021	23.04.2021
5.	Розділ 2	25.06.2021	25.06.2021
6.	Розділ 3. Висновки	08.10.2021	08.10.2021
7.	Подання роботи на кафедру	25.10.2021	25.10.2021
8.	Попередній захист	09.11.2021	10.11.2021
9.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	23.11.2021	

7. Дата видачі завдання «31» грудня 2020 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

А.П.Шаповалова

9. Гарант освітньої програми

О.О. Августова

10. Завдання прийняв до виконання студент

О.С.Висотенко

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____
(Підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____
(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:

Випускна кваліфікаційна робота студентки _____
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційної комісії.

Гарант освітньої програми _____ О.О. Августова

Завідувач кафедри _____ О.В. Фоміна

« _____ » _____ 202_ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів.....	6
1.2. Огляд нормативного забезпечення та спеціальної літератури з теми дослідження.....	12
Висновки за розділом 1.....	17
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ У ШПОЛЯНСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО».....	18
2.1. Передумови організації обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами.....	18
2.2. Фінансовий облік операцій з виробничими запасами.....	23
2.3. Управлінський облік операцій з виробничими запасами.....	34
Висновки за розділом 2.....	38
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ У ШПОЛЯНСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО».....	40
3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку операцій з виробничими запасами.....	40
3.2. Удосконалення управлінського обліку операцій з виробничими запасами.....	45
Висновки за розділом 3.....	47
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

Актуальність теми. Нові умови господарювання підприємств свідчать про те, що для того щоб вони ефективно розвивались і збільшувався їх виробничий потенціал слід створити сучасну систему управління матеріальними ресурсами, а насамперед, виробничими запасами.

Це зумовлено тим, що основа будь-якого виробничого процесу в різноманітних сферах полягає у наявності необхідної величини розміру запасів товарно-матеріальних цінностей, які слід використовувати в виробничому процесі та мають переносити свою вартість на величину собівартості виробленої продукції (послуг, які надано та виконаних робіт), що здійснює вплив на кінцеві результати діяльності суб'єктів господарювання. Досліджуючи тлумачення вітчизняних науковців виробничих запасів як економічного терміну виявлено, що розкриття їх сутності залежить від того, який підхід обрано до їх визначення.

Отже, формування раціональної організації процесів, які пов'язані із створенням та використанням виробничих запасів слід розглядати як один із найважливіших факторів того, як функціонує і розвивається підприємство.

Неоднозначність підходів до трактування категорій «матеріальні активи», «виробничі ресурси», «матеріальні ресурси», «запаси», «виробничі запаси» свідчить про необхідність та актуальність подальших досліджень та напрацювань щодо уточнення та поглиблення сутності виробничих запасів.

Проблеми обліку виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку виробничих запасів на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями вивчення проблем обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами займалися такі вітчизняні вчені як: Бондаренко О. М., Титаренко А. Д., Юркова І., Садовська І. Б., Титенко Л. В., Подолянчук О. А., Смалій Ю. О., Лищенко О. Г., Сердюк Є. М., Верхоглядова Н.І. та ін.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження системи обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами підприємства і розробка шляхів щодо їх удосконалення.

Згідно поставленої мети сформовано наступні завдання дослідження у роботі:

- визначити економічну сутність, класифікацію та оцінку виробничих запасів;
- здійснити огляд нормативного забезпечення та спеціальної літератури з обліку і оподаткування операцій з виробничими запасами підприємства;
- розглянути організацію бухгалтерського обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами;
- дослідити фінансовий облік операцій з виробничими запасами;
- розглянути особливості оподаткування операцій з виробничими запасами;
- визначити особливості управлінського обліку операцій з виробничими запасами;
- виявити напрями удосконалення фінансового обліку операцій з виробничими запасами;
- дослідити удосконалення управлінського обліку операцій з виробничими запасами.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та методичних питань з обліку та оподаткування операцій із виробничими запасами.

Об'єктом дослідження є процес бухгалтерського обліку та оподаткування операцій із виробничими запасами у Шполянській філії ПАТ «Черкасиобленерго».

Методи дослідження. У процесі написання випускної кваліфікаційної роботи було використано такі методи як системно-структурний для класифікації інвентаризації, метод порівняння для виявлення тенденцій зміни величини показників діяльності підприємства, методи аналізу та синтезу та правовий метод, для дослідження нормативно-правової бази обліку та оподаткування виробничих запасів.

Наукова гіпотеза дослідження виходить із припущення, що удосконалення фінансового та управлінського обліку виробничих запасів дозволить підвищити рівень інформаційного забезпечення управління підприємством в цілому.

Практична значущість отриманих результатів полягає в розробці пропозицій щодо удосконалення бухгалтерського обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на досліджуваному підприємстві.

Інформаційну базу дослідження складають наукові роботи та монографічні видання вітчизняних науковців, нормативно-законодавчі акти України й інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, первинні документи, облікові реєстри та звітність досліджуваного підприємства.

Апробація результатів дослідження. Окремі результати дослідження висвітлені автором у статті «Удосконалення організації обліку виробничих запасів», опублікованій у Збірнику статей студентів КНТЕУ, 2021 р.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів

Запаси розглядають як одну із головних складових собівартості реалізованої продукції, робіт, послуг та ін. У тому разі, якщо правильно та ефективно організовано облік виробничих запасів, то відбувається вплив на те, як точно визначають прибуток суб'єкта господарювання та на те, як зберігаються виробничі запаси.

Сутність запасів полягає у тому, що вони є оборотними активами підприємства, які слід використовувати в одному операційному циклі суб'єкта господарювання або у термін одного року.

Проте, не зважаючи на значну роботу науковців стосовно визначання сутності виробничих запасів, їх розподілу на види, оцінки, не існує однієї позиції у висвітленні даної категорії серед науковців. Так, існують неоднозначні питання у трактуванні матеріальних активів, виробничих запасів, матеріальних ресурсів, запасів, виробничих запасів, що потребує дослідження у подальшому та напрацювань стосовно уточнення та поглиблення трактування виробничих запасів [2, с. 77].

Окрім цього запаси слід розглядати як виробничо-технічну продукцію, споживчі й інші товари, які знаходяться на різноманітних етапах виробництва й обігу та очікують вступу до процесів, які пов'язані із виробничим або особистим споживанням.

Трактування запасів зі сторони вітчизняних науковців почалось у процесі реформування системи бухгалтерського обліку в нашій країні за для того, щоб наблизитися до міжнародних стандартів. До того, як було впроваджено стандарти, термінологія мала різну назву, а саме виробничі запаси називали

товарно-матеріальними цінностями, предметами праці, матеріальними ресурсами, виробничими ресурсами. Так, прийняття в нашій країні національних стандартів, які узгоджені із міжнародними стандартами, та згідно із НП(С)БО 9 «Запаси» дозволило сформулювати наступну сутність запасів, як активів, які:

- які мають утримуватися для того, щоб у подальшому продати у ході звичайної фінансово-господарської діяльності;
- які знаходяться у виробничому процесі для того, щоб у подальшому продати як виробничий продукт;
- які утримують для того, щоб спожити у ході виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також в управлінні суб'єктом господарювання.

Те, наскільки ефективно функціонує підприємство в сучасних ринкових умовах залежить від чи раціонально використовують трудові, матеріальні та виробничі ресурси. Матеріальні ресурси слід розглядати як засоби виробництва, до складу якого відносять засоби праці та предмети праці. Так, слід розмежувати категорію «виробничі запаси» та «матеріальні (виробничі) ресурси», яке являється більш загальним, ніж виробничі запаси (рис. 1.1).

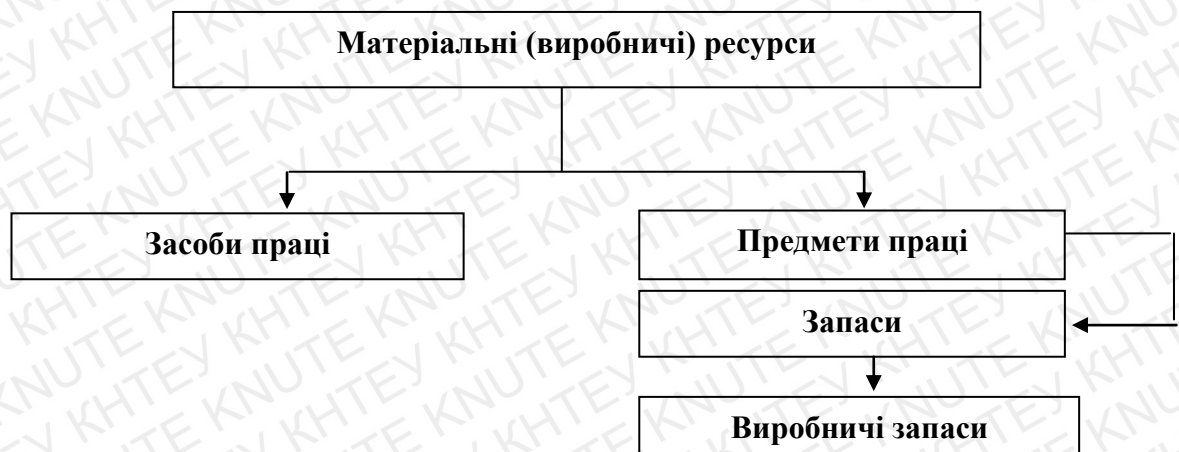

Рис.1.1. Виробничі запаси у складі ресурсів [43, с. 56]

З теоретичної точки зору сутність виробничих запасів полягає у тому, що вони є предметами праці, які один раз можуть бути використані у виробничих

процесах та, які свою вартість можуть у повній мірі перенести на вартість готової продукції. Бухгалтерський облік більшу частину предметів праці розглядає як виробничі запаси.

Вперше в економічних джерелах поняття «виробничі ресурси» з'явилося в 70-80 роках минулого століття. Так, його сутність полягає у комплексі матеріальних і трудових ресурсів, основних засобів.

У табл. 1.1 наведено огляд наукових підходів щодо визначення сутності виробничих запасів.

Таблиця 1.1

Огляд наукових підходів щодо визначення сутності виробничих запасів

Автор	Зміст об'єкта управління
Титенко Л.В.	Виробничі запаси - це частина матеріальних ресурсів, які є комплексом предметів праці і є власністю підприємства, а саме мова йде про сировину, матеріали, купівельні напівфабрикати, комплектуючі, паливо, тара і тарні матеріали, будівельні матеріали, запасні частини та інші матеріали, які є матеріальною основною продукції
Садовська І.Б.	Виробничі запаси - це активи, які утримують для продажу, для споживання у виробничих процесах, виконання робіт та надання послуг
Шендригоренко М.Т.	Виробничі запаси - це активи, які утримають для того, щоб у подальшому продати (розподілити, передати) за умов здійснення звичайної діяльності
Подолянчук О. А.	Виробничі запаси - це ресурси, які контролює підприємство та у майбутньому може призвести до отримання економічної вигоди

Джерело: сформовано на основі джерел [29, 33, 38, 45]

Так, можемо зробити висновок про те, що більшість вчених виробничі запаси розглядають як невід'ємну частину, до якої відносять основні засоби, оборотні активи та трудові ресурси. Сучасна економічна теорія не сформувала єдиного погляду стосовно сутності виробничих запасів суб'єктів господарювання.

Отже, існує невизначеність у теоретичному трактуванні сутності виробничих запасів, яка призводить до того, що виникають розбіжності у практичних моментах його використання, а мова саме про бухгалтерський, управлінський облік та економічний аналіз.

НП(С)БО 9 «Запаси» розглядає запаси як актив, вартість яких можливо достовірно визначити, та які подальшому можуть надати власнику економічну вигоду, яка пов'язана із тим, як їх використовують та до складу яких відносять сировину, яка призначена для того, щоб обслуговувати виробництво. [26]

Здійснення класифікації виробничих запасів слід проводити для того, щоб раціонально організувати складське господарство, вести аналітичний облік, нормувати та планувати виробничі запаси, управляти запасами та ін.

За такою ознакою як призначення, виробничі запаси можна розподілити на такі елементи, які показано на рис. 1.1.

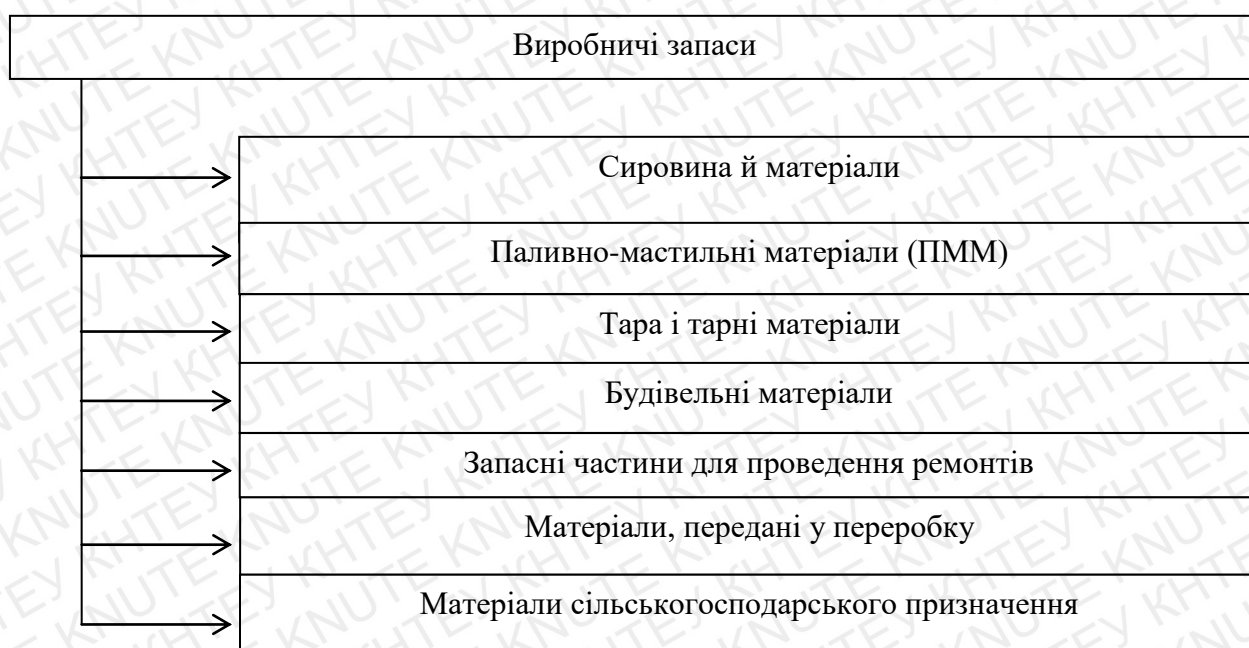

Рис. 1.1. Класифікація виробничих запасів за призначенням

Сировину і основні матеріали слід розглядати як предмети праці, які відносять до складу вироблених продуктів та являються їх основною.

Сутність допоміжних матеріалів полягає у тому, що вони є такими, які приєднують до основних матеріалів для того, щоб надати їм визначену якість, або вони є знаряддями виробничих процесів, які витрачають під час роботи, або такі, які використовують для того, щоб обслуговувати виробничі процеси.

Сировина й матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, незавершене виробництво, готова продукція, МШП.

Паливно-мастильні матеріали відносять до допоміжних виробничих запасів, але їх виокремлюють в системі обліку, що пов'язано із тим, що вони відіграють значну роль у формуванні потреб технологічного, енергетичного та господарського значення.

Тару і тарні матеріали використовують для того, щоб пакувати продукцію. Окрім цього тару одноразового використання не відокремлюють в особливу групу і відносять до собівартості матеріалів.

Будівельні матеріали, конструкції і деталі, обладнання, яке мають встановити на об'єктах, які будують, інші матеріальні цінності, призначення яких полягає у капітальному будівництві.

Запасні частини для проведення ремонтів, призначення яких полягає у виконанні ремонтів, заміни зношених частин та ін.

Матеріали, передані у переробку являються оборотними матеріальними активами, які тимчасово передають безоплатно підприємствами-власниками суб'єктам-переробникам для того, щоб переробити у готові продукти.

Матеріали сільськогосподарського призначення являються виробничими запасами сільськогосподарських підприємств, які займаються вирощуванням продукції сільськогосподарського призначення у рамках своєї звичайної діяльності. До даної категорії відносять елементи, які пов'язані із насінням, кормами, посадковим матеріалом, які придбано у постачальника [45, с. 1046].

Важливе значення для формування достовірної інформації про виробничі запаси на підприємстві має правильна їх оцінка, яка визначається відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (далі – НП(С)БО)). Розглянемо оцінку виробничих запасів при їх придбанні, вибутті та на дату балансу (табл.1.2).

**Огляд видів оцінки запасів при їх придбанні, вибутті та на дату балансу
відповідно до норм НП(С)БО 9 «Запаси»**

Різновид оцінки	Спосіб придбання (надходження)	Вартість
Оцінка при зарахуванні запасів на баланс	Запаси, що придбані за плату	Собівартість запасів у сумі фактичних витрат на придбання, ввізного мита, невідшкодовуваних непрямих податків, транспортно-заготівельних витрат та інших витрат пов'язаних з придбанням запасів і доведенням до придатного для використання стану
	Запаси, що виготовляються власними силами підприємства	Собівартість виробництва запасів згідно НП(С)БО 16 „Витрати”
	Запаси, що одержані безоплатно	Справедлива вартість
	Запаси, що придбані в обмін	При подібності запасів – найменша з балансової чи справедливої вартості. При неподібності запасів –справедлива вартість
	Запаси, що внесені до статутного капіталу підприємства	Погоджена засновниками справедлива вартість
Оцінка запасів при їх вибутті*	-	Ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів
	-	Середньозваженої собівартості
	-	Собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)
	-	Нормативних затрат Ціни продажу
Оцінка запасів на дату балансу	-	Найменша з двох: або первісна вартість або чиста вартість реалізації

* Характеристика методів оцінки запасів наведена у Додатку А.

Отже, формування первісної вартості виробничих запасів при їх надходженні залежить від шляху їх надходження на підприємство. При оцінці виробничих запасів при вибутті (використанні) підприємство може обрати оцінку виробничих запасів за наступними методами: середньозваженої собівартості, ідентифікованої собівартості, нормативних витрат та методу ФІФО.

Таким чином, можемо зробити загальний висновок про те, що з теоретичної точки зору сутність виробничих запасів полягає у тому, що вони є предметами праці, які один раз можуть бути використані у виробничих процесах та, які свою вартість можуть у повній мірі перенести на вартість готової продукції.

1.2. Огляд нормативного забезпечення та спеціальної літератури з теми дослідження

Розглядаючи особливості нормативно-правового забезпечення обліку виробничих запасів можемо виділити п'ять рівнів його регулювання, а саме: міжнародний рівень, рівень національних положень та стандартів обліку, рівень нормативних актів державного значення, рівень галузевих нормативних активів та рівень наказів по підприємству. Кожен з даних рівнів будує загальну та єдину систему формування та регулювання обліку виробничих запасів підприємства.

Перший рівень регулювання представлений зокрема такими нормативними актами як Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, Господарський та Цивільний кодекси України.

Зокрема, у Податковому кодексі України наведено порядок оподаткування податком на додану вартість виробничих запасів при їх реалізації, іншому вибутті, безоплатної передачі тощо.

Другий рівень регулювання обліку виробничих запасів представлений для тих підприємств, які при організації надходження або вибутті виробничих запасів використовують міжнародні стандарти для його ведення та складання фінансової звітності.

На третьому рівні - рівні національних стандартів та положень підприємства, для обліку виробничих запасів використовують НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Дане положення визначає мету,

склад та принципи підготовки фінансової звітності підприємства, зокрема розкриття інформації про виробничі запаси у фінансовій звітності. Для регулювання обліку виробничих запасів підприємства України використовують НП(С)БО 9 «Запаси», у якому зазначають методологічні засади формування у бухгалтерському обліку, інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності. Отже, зважаючи на НП(С)БО 9 «Запаси», у якому не наведено чіткої і однозначної трактовки виробничих запасів в рамках бухгалтерського обліку, у Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку визначено структуру та склад виробничих запасів, які слід обліковувати як виробничі запаси суб'єкта господарювання.

На рис. 1.3 наведено структуру НП(С)БО №9 «Запаси».

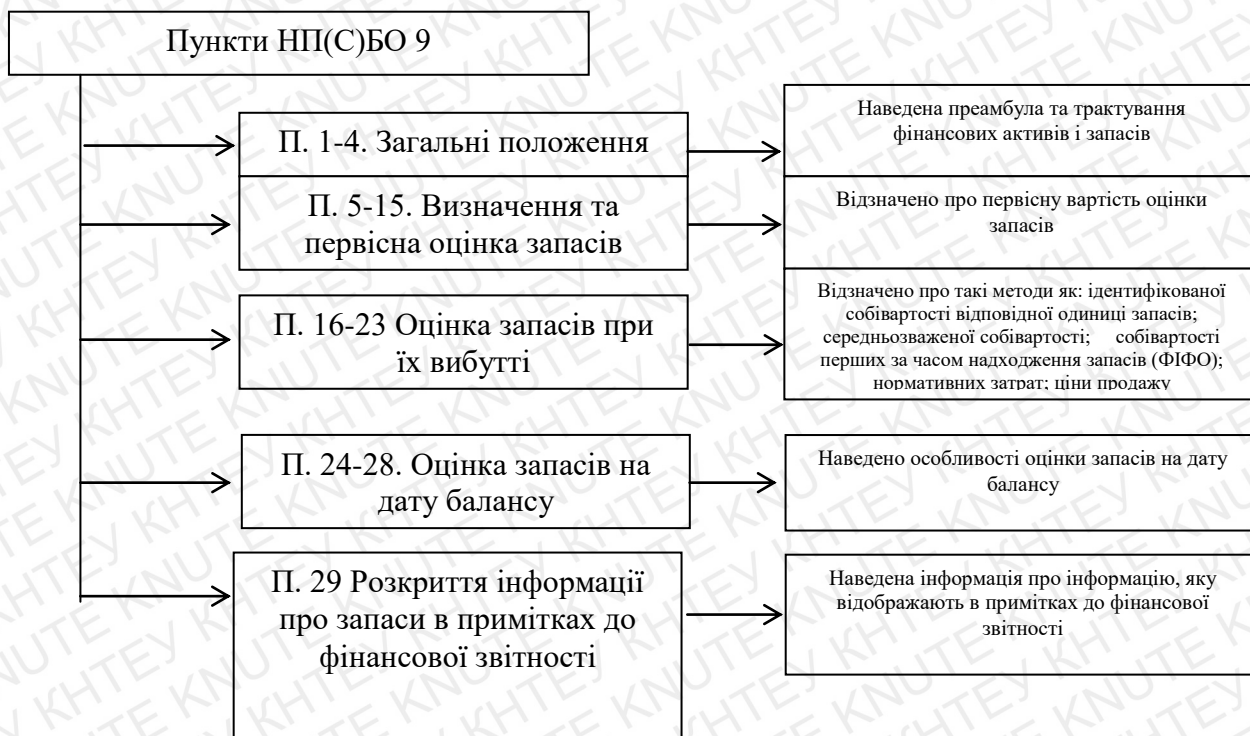

Рис. 1.3. Структура НП(С)БО 9 «Запаси»

На четвертому рівні регулювання використовують вже зазначену Інструкцію про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Методичні рекомендації щодо складання фінансової звітності, Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку тощо.

П'ятим рівнем регулювання обліку (внутрішнім регламентом) є Наказ про облікову політику підприємства.

До одного із головних рівнів регулювання - виробничих запасів, відносять п'ятий рівень, а саме мова йде про нормативно-правові документи, які пов'язані із обліком виробничих запасів всередині суб'єкта господарювання. Як приклад, до таких активів відносять накази про облікову політику, у якому мають бути зазначені головні моменти, пов'язані із веденням обліку виробничих запасів на конкретних підприємствах зважаючи на специфіку сфери, вид діяльності підприємства та різновиди виробничих запасів.

Особливу увагу у дослідження потрібно приділити огляду сучасної наукової літератури з питання обліку виробничих запасів.

У табл. 1.2 наведено характеристику спеціальної літератури з обліку виробничих запасів.

Таблиця 1.3

Спеціальна література з обліку виробничих запасів

№ п/п	Джерело	Проблемні питання, що автором (авторами) та стосуються окремих аспектів теми дослідження
1	Титенко Л.В. Економічна сутність виробничих запасів	Досліджено економічну сутність виробничих запасів відповідно до нормативної бази та згідно до визначень науковців; наведено власне визначення виробничих запасів
2	Юркова І. Економічна сутність виробничих запасів та напрямки їх дослідження	Розглянуто визначення матеріальних ресурсів, виробничих ресурсів науковцями; наведено власне трактування ресурсів і виробничих запасів
3	Рибалко О.М. Особливості обліку виробничих запасів та їх класифікація на підприємстві	Розглянуто інформацію про сутність виробничих запасів; наведено класифікацію виробничих запасів; особливості їх оцінки
4	Шендригоренко М.Т. Виробничі запаси підприємства як об'єкт обліку та аудиту	Досліджено визначення виробничих запасів згідно НП(С)БО 9 «Запаси»; наведено класифікацію виробничих запасів за різними ознаками; здійснено порівняння НП(С)БО 9 та МСБО 2; розглянуто особливості внутрішнього контролю та аудиту виробничих запасів
5	Подольчук О. А. Виробничі запаси: економічна сутність та облік	Наведено трактування сутності виробничих запасів за НП(С)БО 9 та МСБО 2; відзначено основні ознаки, яким відповідають запаси; наведено склад запасів; виконано аналіз елементів операційних витрат, собівартості на прикладі конкретного підприємства

Джерело: Розроблено на основі [29, 32, 38, 45, 48]

Так, Титенко Л.В. у своїх статтях «Економічна сутність виробничих запасів» значну увагу приділяє визначенню сутності виробничих запасів. [38, 39] Автор розглянув 16 визначень сутності виробничих запасів сучасними науковцями та дійшов висновку, що у роботі Бутинця Ф.Ф. не відображено інформації про джерела покриття витрат на виробничі запаси. Тоді як такі автори як В.В. Іванієнко [8] і А.А. Шомштейн, розглядають виробничі запаси як певний різновид сировини і матеріалів, але при цьому не вказують на терміни їх споживання та джерела фінансування.

Інший автор Бойко В.М. взагалі розкриває економічне значення виробничих запасів. Так, автором було визначено про відмінність у трактуванні даного поняття, що пов'язано із тим, який підхід до визначення обрано. Автор наводить власне визначення виробничих запасів: це частина матеріальних ресурсів, які є комплексом предметів праці і є власністю підприємства, а саме мова йде про сировину, матеріали, купівельні напівфабрикати, комплектуючі, паливо, тара і тарні матеріали, будівельні матеріали, запасні частини та інші матеріали, які є матеріальною основою продукції.

У статті Рибалко О.М. «Особливості обліку виробничих запасів та їх класифікація на підприємстві», автор наводить сутність та значення виробничих запасів у діяльності підприємства. Класифікує виробничі запаси за такими ознаками як: функціональна; ступінь ліквідності; рівень наявності; походження стосовно балансу. [32]

У статті Юркова І. «Економічна сутність виробничих запасів та напрямки їх дослідження» наведено ототожнення понять матеріальних ресурсів, виробничих ресурсів та виробничих запасів. Автор, розглядає підходи до визначення ресурсів в наукових працях, так як спостерігає неузгодженість в їх визначенні. Таким чином, зважаючи на підходи щодо трактування сутності ресурсів, автор відзначає, що ресурси – це сукупність активів, що являють собою засоби, цінності, можливості, які використовуються суб'єктами господарювання з метою отримання економічних вигод у майбутньому. Підсумовуючи проведений аналіз визначення терміну виробничих ресурсів,

автор зазначає, що багато науковців як невід'ємну частину виробничих ресурсів виділяють три їх складові елементи: основні виробничі засоби, основні оборотні кошти та трудові ресурси. [48, с. 32]

Шендригоренко М.Т. у статті «Виробничі запаси підприємства як об'єкт обліку та аудиту» виконав порівняння особливостей обліку та сутності виробничих запасів у НП(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси». Автор наводить класифікацію виробничих запасів за такими ознаками як призначення і причина утворення; рівень наявності; по відношенню до бухгалтерського балансу; ступінь ліквідності; походження; місце знаходження; склад і структура. Автор визначив, що більшість положень НП(С)БО і МСФЗ не суперечить одне одному, проте низка протиріч все ще існує. Автор наводить мету та завдання здійснення внутрішнього контролю. Окрім цього ним запропоновано власні 8 етапів проведення перевірки виробничих запасів [45].

Подолянчук О. А. у статті «Виробничі запаси: економічна сутність та облік» наводить порівняння сутності виробничих активів у НП(С)БО 9 «Запаси» та у МСБО 2 «Запаси». Автор розглядає визначення виробничих запасів у Податковому кодексі України, також здійснює порівняння складу запасів згідно НП(С)БО 9 «Запаси» та Інструкції з застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. [29, с. 90]

Отже, можна зробити висновок, що тема виробничих запасів є досить актуальною для досліджень. Існує багато тематичних випусків, статей, монографій щодо обліку виробничих запасів. А ще, тема виробничих запасів є досить великою, адже на кожному підприємстві, різних напрямків діяльності, є свої виробничі запаси. Діє багато нормативних актів, які регулюють питання обліку виробничих запасів, оподаткування операцій з ними.

Висновки за розділом 1

Дослідження теоретичних основ обліку та оподаткування виробничих запасів дозволило зробити наступні висновки.

1. Так, можемо зробити висновок про те, що сучасна економічна теорія не сформувала єдиного погляду стосовно сутності виробничих запасів суб'єктів господарювання та їх структури.
2. З теоретичної точки зору сутність виробничих запасів полягає у тому, що вони є предметами праці, які один раз можуть бути використані у виробничих процесах та, які свою вартість можуть у повній мірі перенести на вартість готової продукції. Бухгалтерський облік більшу частину предметів праці розглядає як виробничі запаси. Але, все одно такі категорії як «матеріальні» і «виробничі запаси» є дискусійними і трактуються в вітчизняних працях неоднозначно.
3. Нормативно-правове регулювання виробничих запасів відбувається за допомогою п'яти рівнів його регулювання, а саме міжнародний рівень, рівень національних положень та стандартів обліку, рівень нормативних актів державного значення, рівень галузевих нормативних активів та рівень наказів по підприємству.
4. На сучасному етапі сформовано велику кількість наукових робіт і досліджень з питань обліку виробничих запасів. У своїх роботах вчені приділяють значну увагу сутності та класифікації виробничих запасів та їх нормативно-правовому регулюванню. Автори наводять власні визначення, порівнюють із міжнародним законодавством та займаються пошуком вдосконалення як ведення обліку виробничих запасів, так і підвищення ефективності їх використання.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ У ШПОЛЯНСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО»

2.1. Передумови організації обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами

Значення раціональної організації бухгалтерського обліку полягає у вдосконаленні документування господарських операцій і документообігу, обробці інформаційних даних обліку; ефективному використанні робочого часу працівників бухгалтерії; здійсненні точного, своєчасного і дієвого обліку за найменших витрат сил і засобів на його ведення; узгодженні ритмічної праці на кожному із етапів облікових процесів. Окрім цього раціональна організація обліку залежить від таких факторів, які пов'язані із організаційно-правовою формою суб'єкта господарювання, різновидів їх діяльності, податкового статусу та ін.

Випускна класифікаційна робота виконана за матеріалами ПАТ «Черкасиобленерго». У табл. 2.1 наведено основну інформацію про ПАТ «Черкасиобленерго».

Таблиця 2.1

Інформація про ПАТ «Черкасиобленерго»

Юридична адреса	Україна, 18002, Черкаська обл., місто Черкаси, вул. Гоголя, будинок 285
Фактична адреса	Україна, 18002, Черкаська обл., місто Черкаси, вул. Гоголя, будинок 285
Сайт	http://www.cherkasyoblenergo.com/
Галузь	Розподілення електроенергії
Код ЄДРПОУ	22800735
Податковий статус	Платник податку на прибуток на загальних підставах, платник ПДВ
Керівник	Самчук Олег Григорович
Види діяльності	35.13 Розподілення електроенергії

Джерело: складено за даними підприємства

Основні показники активів, зобов'язань і власного капіталу ПАТ «Черкасиобленерго» за 2018-2020 рр. наведено у табл.2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз показників діяльності ПАТ «Черкасиобленерго»

2018-2020 рр., тис. грн.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020 р. до 2019 р.	
				Абсолютне	Відносне %
Необоротні активи	297725	511406	705045	193639	37,86
Оборотні активи	7205630	9311727	17210296	7898569	84,82
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	807032	676018	1171605	495587	73,31
Поточні зобов'язання і забезпечення	6696323	9147115	16743736	7596621	83,05
Чистий рух коштів грошових коштів	760606	1963072	-1825251	-3788323	-192,98

Джерело: складено за даними підприємства

Дані табл. 2.2 дозволили сформулювати наступні висновки стосовно діяльності ПАТ «Черкасиобленерго»:

– у 2020 р. відбулось зростання необоротних активів на 193639 тис. грн. або на 37,86% та оборотних активів на 7898569 тис. грн. або на 84,82% (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Динаміка зміни оборотних і необоротних активів у ПАТ «Черкасиобленерго» 2018-2020 рр.

– у 2020 р. відбулось зростання довгострокових зобов'язань на 495587 тис. грн. та поточних зобов'язань на 7596621 тис. грн. (рис. 2.2).

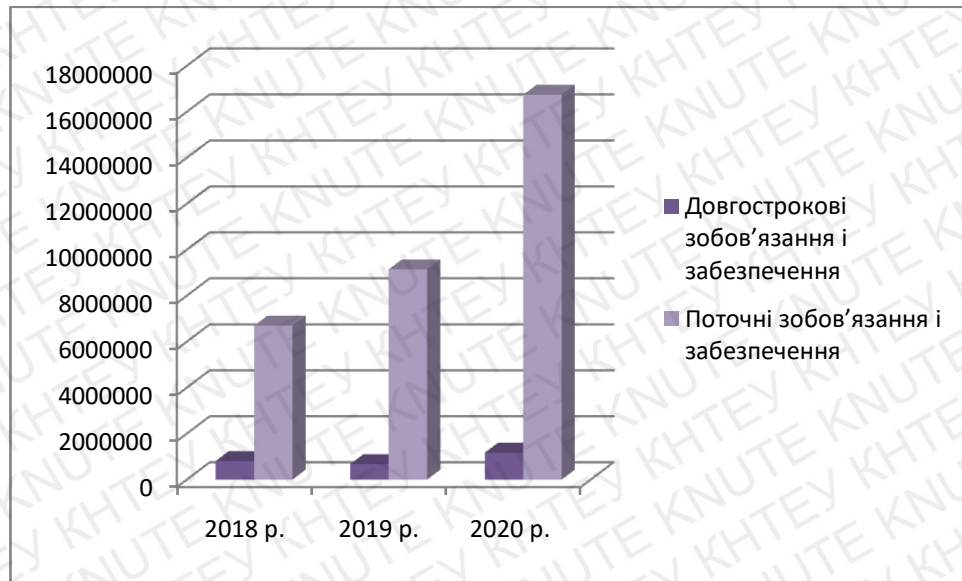

Рис. 2.2. Динаміка зміни довгострокових зобов'язань і поточних зобов'язань у ПАТ «Черкасиобленерго» 2018-2020 рр.

ПАТ «Черкасиобленерго» має лінійну структуру апарату управління (рис. 2.3).

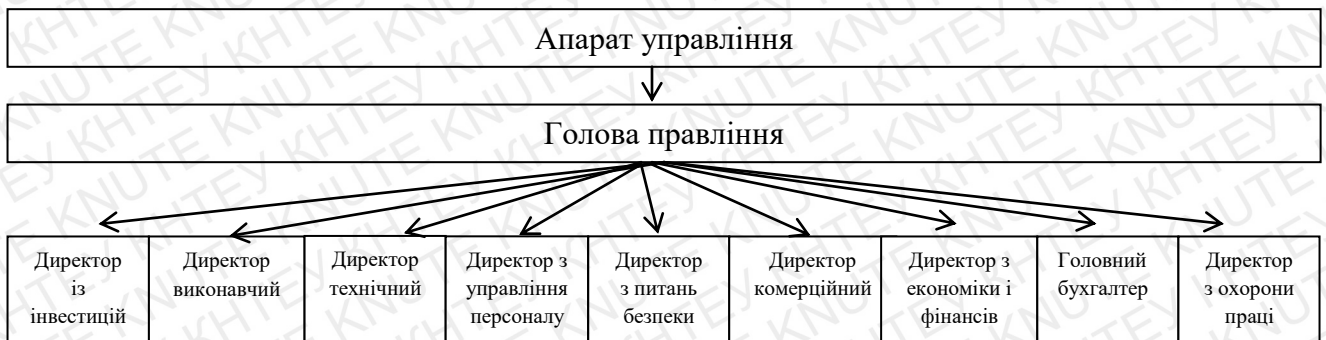

Рис. 2.3. Апарат управління ПАТ «Черкасиобленерго».

Керівник ПАТ «Черкасиобленерго» за законодавством зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера, щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

Для ведення бухгалтерського обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» призначена бухгалтерія. До складу бухгалтерії входить головний бухгалтер, бухгалтер по заробітній платі, бухгалтер збуту, бухгалтер матеріального стола, касир та помічники бухгалтерів.

Функціональними обов'язками головного бухгалтера у ПАТ «Черкасиобленерго» є те, що він:

1. Повинен забезпечувати процес ведення бухгалтерського обліку відповідно до методологічних засад, передбачених нормативними документами з обліку та оподаткування, враховуючи при цьому особливості галузі виробництва суб'єкта господарювання та обробки даних, які носять обліковий характер.
2. Має організувати роботу бухгалтерської служби, виконувати контроль за тим, як відображаються на рахунках усі господарські операції.
3. Має вимагати від усіх структурних підрозділів підприємства та персоналу забезпечувати неухильне дотримання правильного оформлення та формування первинного обліку.
4. Має вживати усі необхідні заходи, які мають запобігати несанкціонованим та непомітним виправленням записів у первинних документах або регістрах.
5. Повинен забезпечити формування фінансової, податкової та статистичної звітності за допомогою інформації обліку, підписувати її та подавати у встановлені терміни користувачам.
6. Повинен здійснювати заходи, які пов'язані із наданням інформації (яка повинна бути повною, правдивою та неупередженою), яка стосується реального фінансового становища суб'єкта господарювання, фінансових результаті, руху грошових коштів та
7. Повинен здійснювати контрольні дії до формування касового обліку, раціонального та ефективного використання ресурсів, які носять матеріальний, трудовий або фінансовий характер.

8. Повинен брати участь у інвентаризаційних процесах на підприємстві, оформляти відповідні матеріали, які пов'язані із нестачами або відшкодуваннями, крадіжками або псуванням майна суб'єкта господарювання.

9. Має організувати роботу, яка пов'язана із підготовкою пропозицій для керівництва підприємств стосовно:

- того, як повинна формуватися система та форма обліку, правила документообігу, додаткова система рахунків та реєстрів аналітичного обліку, звітність та контроль операцій, які носять господарський характер;

- того, як повинні визначатися права персоналу на підпис того чи іншого первинного або зведеного документу;

- того, як повинен відбуватися вибір оптимальних функціональних структур бухгалтерських служб та кількості персоналу у них;

- того, як поліпшити систему інформаційного забезпечення управлінням обліком та які потрібні шляхи руху обробленої інформації;

- того, як повинна впровадитися автоматизована система, яка пов'язана із обробленням даних обліку, при цьому повинні враховуватися особливості галузі суб'єкта господарювання;

- того, як відбувається забезпечення збереження майна, як використовуються матеріальні, трудові та фінансові ресурси, залучаються кредити та як вони погашаються;

- того, як окремо виділяються баланси окремої філії, представництва, відділення або іншого відокремленого підрозділу;

10. Повинен керувати персоналом, який займається бухгалтерським обліком на підприємстві та розподіляти між ними посадові обов'язки та завдання.

11. Повинен знайомити свій персонал із чинною нормативно-методичною базою та інформаційним матеріалом із змінами та доповненнями та які пов'язані із їх діяльністю.

ПАТ «Черкасиобленерго» сформовано посадові інструкції для кожного працівника, що дозволяє чітко виділити його головні функціональні обов'язки.

У ПАТ «Черкасиобленерго» ведення бухгалтерського обліку повністю автоматизовано. Для цього використовують програмне забезпечення «1С: Підприємство 8.2». Використання даного програмного забезпечення дало можливість зменшити кількість помилок у процесі формування облікових даних, так як автоматизований облік ведуть лише в одному обліковому реєстрі, при чому всі інші реєстри формуються автоматично, що зменшує кількість помилок при переносі інформації.

Працівники бухгалтерського відділу для обробки інформації також використовують такі програми як: MS Word, MS Excel. Дані програми у більшості випадків використовують для створення та редагування текстових документів та звітів. Даний формат характеризується тим, що будь-який працівників отримує інформацію від іншого структурного відділу, керівника або державних органів. Програма MS Excel дозволяє складати різні таблиці, які дозволяють проводити у подальшому обчислення та формування управлінські рішення.

У додатку Б до роботи наведено сформований підприємством Наказ про облікову політику, у додатку В - робочий план рахунків та у додатку Г - посадову інструкцію головного бухгалтера.

ПАТ «Черкасиобленерго» є платником ПДВ та платником податку на прибуток на загальних підставах.

Так, проведене у підрозділі дослідження свідчить про те, що ПАТ «Черкасиобленерго» дотримується головних вимог чинного законодавства щодо організації бухгалтерського обліку, що підтверджується обраною формою обліку; створенням бухгалтерської служби; самостійним веденням обліку та складанням фінансової звітності.

2.2. Фінансовий облік операцій з виробничими запасами

Основне призначення обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» – забезпечення безперервності виробничого процесу на підприємстві. Щоб забезпечити найбільш ефективні результати виробництва при найменших витратах, необхідно підтримувати достатній, але не надмірний рівень виробничих запасів, оскільки зайві запаси ведуть до заморожування вкладених у них оборотних коштів і неможливості їх використання в інших цілях.

Головними завданнями обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» є такі, які пов'язані із:

- правильним і своєчасним документальним оформлення всіх операцій по виробничим запасам;
- виявленням та відображенням витрат, пов'язаних з їхньою заготівлею;
- контролем за тим, як надводяться, зберігаються та заготовляють ся виробничі запаси;
- одержанням точної інформації про залишки виробничих запасів, які знаходяться на складах і в коморах;
- правильним та своєчасним виявленням виробничих запасів, які не використовуються на підприємстві та підлягають реалізації;
- достовірним відображенням виробничих запасів на рахунках бухгалтерського обліку;
- розкриттям інформації про виробничі запаси у фінансовій звітності.

Підставою для здійснення записів господарських операцій з виробничими запасами є належним чином оформлені первинні документи. У табл. 2.4 наведено характеристику типових форм документів по надходженню виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго».

Таблиця 2.4

Характеристика типових форм документів виробничих запасів у

ПАТ «Черкасиобленерго»

Назва документу	Код форми	Призначення та загальна характеристика документу	Використання підприємством
1	2	3	4
Журнал обліку вантажів, що надійшли*	М-1	Даний документ використовують для того, щоб реєструвати надходження вантажів.	+

Продовження Таблиці 2.4

1	2	3	4
Книга кількісно – сумового обліку залишків запасів*	М-3-6А	Даний документ використовують для того, щоб вести облік залишків виробничих запасів	+
Прибутковий ордер*	М-4	Даний документ використовують у процесі оприбуткування матеріалів від будь-якого постачальника.	+
Товарно–транспортна накладна*	1-ТН	Даний документ використовують щоб вести облік поставок запасів та розрахунків у процесі їх перевезення автомобілями.	+
Акт про приймання матеріалів*	М-7	Даний документ використовують для того, щоб оформлювати приймання виробничих запасів, які мають кількісні та якісні розбіжності із даними супроводжувальних документів постачальників, а також у процесі приймання запасів, які отримано без документів.	+
Лімітно–забірна картка*	М-8, 8а	Даний документ слід складати при систематичному відпуску матеріалів для будь-якої однієї виробничої одиниці на одне найменування.	+
Відомість обліку залишків матеріалів на складі*	М-14	Даний документ слід складати за допомогою матеріальних звітів матеріально-відповідальних осіб і має показувати як рухаються матеріальні цінності на складах за певний проміжок часу.	+
Інвентаризаційний опис*	М-21	У даному документі міститься інформація, яка пов'язана із фактичними даними про наявність запасів.	+

* Визначені у табл. 2.3 форми первинних документів з обліку сировини та матеріалів, були затверджені наказом Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів» від 21.06.1996 р. № 193, який з жовтня 2021 р. втратив свою чинність. Натомість нові форми первинних документів відсутні. Тому підприємство продовжує користуватися зазначеними формами при відображенні руху виробничих запасів.

Слід відмітити про те, що під час приймання виробничих запасів матеріально відповідальні особи повинні звірити чи співпадають дані, які записані у документах постачальників із фактичними даними. У разі, якщо дану перевірку виконано успішно і не виявлено відхилень, то матеріально-відповідальні особи мають оприбуткувати та зберігати виробничі запаси на складах.

У тому разі, якщо фактична наявність цінностей не відповідає даним документів постачальників у процесі приймання вантажів від залізниці слід скласти комерційні акти, а у процесі оприбуткування на складах – акти приймання. Дані документи слід розглядати як підставу для того, щоб пред'явити претензію постачальникам або транспортним організаціям.

У тому разі, якщо виробничі запаси надійшли на підприємство внаслідок того, що їх було вироблено власними силами, то потрібно оформляти накладні у двох примірниках. Першим примірником є прибутковий документ, який має залишатися на складах. Другим примірником є видатковий документів цехів щодо того, як використовуються матеріали, виробничі відходи, напівфабрикати.

У табл. 2.5 наведено характеристику типових форм документів по вибуттю виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго».

Таблиця 2.5

Характеристика типових форм документів по виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго»

Назва документу	Код форми	Призначення та загальна характеристика документу	Використання підприємством
Накладна–вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів	М–11	Даний документ слід складати при внутрішньому переміщенні матеріалів	+
Картка складського обліку матеріалів	М–12	Даний документ слід складати у процесі обліку виробничих запасів на складах	+
Лімітно–забірна картка (відпуск)	М–9, 9а	Даний документ слід складати при систематичному відпуску матеріалів для будь-якої однієї виробничої одиниці на одне найменування на багаторазовий відпуск	+

Документи щодо надходження і відпуску виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» при матеріальному звіті (оформлюється у паперовому вигляді) подаються завідуючим складом до бухгалтерії у терміни встановлені графіком документообігу на підприємстві.

Для ведення синтетичного обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» використовуються рахунки (субрахунки) другого класу «Запаси» Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. Їх характеристика наведена у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Характеристика рахунків (субрахунків) обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго»

Рахунки (субрахунки)	Призначення	Використання підприємством
1	2	3
201 «Сировина й матеріали»	На ньому слід відобразити сировину і матеріали, які використовують у процесі виробництва продукції або для потреб, загальногосподарського характеру.	+
202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»	Даний рахунок призначено для відображення руху напівфабрикатів, конструкцій та виробів, які отримано для того, щоб комплектувати продукцію.	+
203 «Паливо»	Даний рахунок призначено для відображення нафтопродуктів, твердого палива, газу, призначення яких експлуатація транспортних засобів.	+
204 «Тара й тарні матеріали»	Даний рахунок призначено для того, щоб відобразити вартість та рух тари із різноманітних матеріалів.	+
205 «Будівельні матеріали»	Даний рахунок призначено для того, щоб відобразити вартість будівельних матеріалів, які потрібні для ремонту або монтажних робіт.	-
206 «Матеріали, передані в переробку»	Даний рахунок призначено для того, щоб відобразити інформацію, яка пов'язана із сировиною, продукцією і матеріалами, які було передано для переробки на сторону та із наступним включанням до собівартості одержаних із них виробів.	-
207 «Запасні частини»	Даний рахунок призначено для того, щоб відобразити величину запасних частин, деталей, вузів, які було куплено або виготовлено власними силами підприємством, призначення яких полягає у ремонті техніки і автомобілів.	+

209 «Інші матеріали»	Даний рахунок призначено для того, щоб відобразити величину матеріальних цінностей, які отримані від ліквідації основних засобів; зношених шин; бланків сурового обліку; виробничих відходів та ін.	+
----------------------	---	---

Аналітичний облік виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» ведеться за групами матеріалів, місцями зберігання, матеріально відповідальними особами. Дані за аналітичними рахунками узагальнюються в оборотних відомостях. Кожне підприємство відкриває аналітичні рахунки залежно від потреби в кількості, необхідній для управління виробництвом.

Кореспонденція рахунків з обліку надходження матеріалів у ПАТ «Черкасиобленерго» наведена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

**Кореспонденція рахунків з обліку надходження матеріалів у ПАТ
«Черкасиобленерго»**

№	Господарська операція	Підстава	Сума, грн.	Дебет	Кредит
Придбання матеріалів у вітчизняного постачальника з наступною оплатою:					
1	Отримано від постачальника (ТОВ «Авангард») матеріали	Акт про приймання матеріалів	156250,2	201	631.2
2	Відображено суму податкового кредиту з податку на додану вартість (далі - ПДВ)	Податкова накладна електронна	31250,4	644.1	631.2
3	Перераховано оплату за матеріали з поточного рахунку постачальнику - ТОВ «Авангард»	Прибутковий ордер	156250,2	631.2	311.1
Придбання матеріалів у випадку здійснення попередньої оплати постачальнику:					
4	Здійснено авансовий платіж ТОВ «Зірка»	Прибутковий ордер	212056,7	371	31.1
5	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	Податкова накладна електронна	42411,3	641.1	641.1
6	Отримано матеріали від ТОВ «Авангард»	Акт про приймання матеріалів	169645,4	201	631.2
7	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	Податкова накладна	42411,3	644.1	631.2
8	Проведено залік авансу, сплаченого постачальнику	Бухгалтерська довідка	212056,7	631.2	372

Облік наявності цінностей ведеться у ПАТ «Черкасиобленерго» у сальдових відомостях. Для того, щоб здійснити в них записи, слід використати звіт про рух матеріальних цінностей після того, як їх було перевірено. У тому разі, якщо у звіті немає даних про те, що наявні певні види цінностей, тобто протягом звітного періоду не відбулось їх руху, внаслідок чого вони не відображаються у звіті за для того, щоб знизити їх обсяг, то в сальдових відомостях слід записати той залишок, який було сформовано на початок періоду.

Для обліку запасних частин у ПАТ «Черкасиобленерго» використовують рахунок 207 «Запасні частини». Кореспонденція рахунків з обліку запасних частин ПАТ «Черкасиобленерго» наведена у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

**Кореспонденція рахунків з обліку запасних частин у ПАТ
«Черкасиобленерго»**

№	Господарська операція	Підстава	Сума, грн.	Дебет	Кредит
1	Придбано шини	Товарно– транспортна накладна	145611,2	207	631.5
2	Відображено податковий кредит	Податкова накладна	29122,2	644.1	631.5
3	Відпуск шин в експлуатацію	Лімітно– забірна картка	116489	92.2	207
4	Надходження на склад з експлуатації шин, придатних для відновлення за ціною можливого використання за умови, що термін корисного використання минув	Відомість обліку залишків матеріалів на складі	85601,8	207	716
5	Відновлення шин сторонніми організаціями	Прибутковий ордер	7560,7	92.2	631.5
6	Відображення витрат на відновлення шин власними силами	Бухгалтерська довідка	7560,7	92.2	207

Таким чином, на субрахунку 20.7 «Запасні частини» відображають не тільки нові автошини, а й зняті з автомобіля, які були в експлуатації (придатні

для відновлення). Операції відновлення шин не збільшують первісної вартості шин, оскільки такі належать не до основних засобів, а до групи запасів.

Кореспонденція з обліку вибуття запасних частин ПАТ «Черкасиобленерго» наведена у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

**Кореспонденція рахунків з обліку вибуття запасних частин у
ПАТ «Черкасиобленерго»**

№	Господарська операція	Підстава	Сума, грн.	Дебет	Кредит
1	Отримано передоплату запасні частини від покупця	ПКО	205611,8	311	681
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна електронна	41122,36	643	641.1
3	Відображено відвантаження запасних частин і дохід від їх реалізації	Товарно–транспортна накладна	356200,1	377	712
4	Відображено списання раніше нарахованих податкових зобов'язань з ПДВ	Податкова накладна електронна	71240	712	64.3
5	Списано облікову вартість реалізованих запасних частин	Лімітно–забірна картка	247830,2	943	207
6	Списано на фінансовий результат собівартість реалізованих запасних частин	Бухгалтерська довідка	49566	791	943
7	Списано на фінансовий результат доходи від реалізації запасів	Бухгалтерська довідка	247830,2	712	791
8	Відображено взаємозалік заборгованостей	Бухгалтерська довідка	150588,3	681	377

Відмітимо про те, що дані синтетичного і аналітичного обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» відображаються в журналах № 5 і 5А.

Розглянемо детальніше податкові наслідки з податку на додану вартість щодо руху виробничих запасів.

Слід відмітити, що внутрішні операції, які пов'язані із переміщенням виробничих запасів в рамках одного платника податку не являються об'єктом оподаткування за цим податком.

Об'єктом оподаткування податком на додану вартість, виходячи з бази оподаткування, визначеної податковим законодавством є операції з вибуття виробничих запасів, зокрема їх продаж, списання внаслідок втрат і нестач від псування, безоплатна передача. Податкові зобов'язання з ПДВ за загальним правилом нараховуються за правилом «першої події» — за датою отримання грошових коштів від покупця або відвантаження запасів.

На дату нарахування податкових зобов'язань з ПДВ у досліджуваному підприємстві складають податкову накладну в електронному вигляді, яку реєструють в Єдиному реєстрі податкових накладних у строки встановлені податковим законодавством.

У табл. 2.3 наведено операції по нарахуванню податкових зобов'язань з ПДВ за операціями з реалізації виробничих запасів.

Таблиця 2.3

Відображення операцій з нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за операціями з реалізації виробничих запасів

№ з/п	Господарська операція	Дебет	Кредит
1.	Перша подія: отримання авансу і відображення ПДВ, що стягується згідно з вимогами законодавства:	311	681
	а) отримано передоплату від покупця		
	б) податкові зобов'язання згідно з виданою покупцеві податковою накладною	643	641.1
2.	Друга подія: реалізація товарів:		
	а) відвантаження покупцеві	361	702
	б) ПДВ у складі виручки	702	643
3.	Аванс зараховується як часткова оплата	681	361

Податкові зобов'язання з ПДВ нараховуються і при виявленні факту нестачі виробничих запасів при їх інвентаризації. В бухгалтерському обліку здійснюються наступні записи:

- на облікову вартість запасів, по яких виявлена нестача: Дт 947 Кт 20;

- на суму податкових зобов'язань з ПДВ: Дт 947 К 6411.

Безоплатна передача виробничих запасів (Дт 949 Кт 20) за податковими нормами вважається постачанням, тому до вартості безоплатно переданих запасів нараховується податкове зобов'язання по ПДВ (Дт 949 К 6411).

При придбанні виробничих запасів у постачальників-платників ПДВ підприємство має право на визнання податкового кредиту з ПДВ – суми ПДВ, сплачену (нараховану) у вартості придбаних запасів, на яку підприємство може зменшити свої податкові зобов'язання по ПДВ за звітний період. Датою збільшення податкового кредиту є дата здійснення першої з подій — або дата оплати постачальнику за запаси, або дата оприбуткування запасів.

При цьому повинні дотримуватися такі умови:

- 1) придбані запаси використовуватимуться в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності;
- 2) підприємство отримало правильно зареєстровану постачальником електронну податкову накладну у Єдиному реєстрі податкових накладних.

Податковий кредит з ПДВ нараховується в обліку наступним чином:

- якщо перша подія - передоплата постачальнику за виробничі запаси:
Дт 6411 К 644;
- якщо перша подія – отримання виробничих запасів від постачальника:
Дт 6411 К 631.

У тому разі, якщо підприємство отримує виробничі запаси безоплатно від резидентів, даний момент ніяк не відображається на обліку ПДВ. Даний момент є зрозумілим, так як до складу податкового кредиту відносять суму нарахованого або сплаченого ПДВ (згідно із пунктом 198.3 ПКУ). У разі, якщо безоплатно отримано виробничі запаси, то сплату або нарахування не здійснюють. Тому підприємство не має права за формування «вхідного» ПДВ по даній операції.

Розглянемо відображення інформації про виробничі запаси у формах фінансової звітності.

Досліджуване підприємство складає проміжну та річну фінансову звітність відповідно до вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Всі запаси відображаються у розділі II. Оборотні активи форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан) єдиною статтею «Запаси». При цьому можна вписувати додаткові рядки з метою розшифрування для користувачів інформації про конкретні види запасів підприємства, чим і користується досліджуване підприємство.

Відображення інформації про виробничі запаси у балансі ПАТ «Черкасиобленерго» наведено у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Відображення інформації про виробничі запаси у балансі

ПАТ «Черкасиобленерго» (Додаток Д)

Рядок	Сума	
	На початок 2020 р.	На кінець 2020 р.
Рядок 1101 «Виробничі запаси»	5876728	4874492

Також інформація про запаси знаходить своє відображення у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Відображення інформації про виробничі запаси у Примітках ПАТ «Черкасиобленерго» наведено у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Відображення інформації про виробничі запаси у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» в ПАТ «Черкасиобленерго» у 2020 р.

Рядок	Сума, тис. грн.
Рядок 800 «Сировина і матеріали»	3562477
Рядок 820 «Паливо»	785602
Рядок 830 «Тара і тарні матеріали»	45611
Рядок 850 «Запасні частини»	480802

Також у Примітках до річної фінансової звітності розкривається інформація, яка пов'язана із :

- методами оцінки запасів;
- балансовою (обліковою) вартістю запасів у розрізі певних різновидів;
- балансовою (обліковою) вартістю запасів, які відображені по чистій вартості реалізації;
- балансовою (обліковою) вартістю запасів, які передані у переробку на комісію, в заставу.

ПАТ «Черкасиобленерго» дотримується методики складання фінансової звітності, передбаченої нормативними документами. Підприємство подає річну фінансову звітність органам державної статистики не пізніше 28 лютого наступного за звітним року та податковим органам (як додаток до податкової декларації з податку на прибуток) протягом 60 календарних днів після звітного року.

Що стосується розкриття інформації про податок на додану вартість за операціями з придбання та реалізації (безоплатної передачі) виробничих запасів зазначимо, що визнаний податковий кредит з ПДВ та визнані податкові зобов'язання по ПДВ по таких операціях знаходять відображення у податковій декларації з податку на додану вартість. Відповідно податкові зобов'язання відображаються у першому розділі декларації «Податкові зобов'язання», а податковий кредит – у другому розділі декларації «Податковий кредит». Податкова декларація з податку на додану вартість подається до контролюючих органів своєчасно, - протягом 20 днів після завершення звітного місяця.

Отже, дослідження особливостей ведення фінансового обліку та оподаткування операцій із виробничими запасами у ПАТ «Черкасиобленерго» свідчить про те, що облік здійснюється відповідно до нормативних актів. Підприємство використовує типові форми документів; відповідні рахунки та субрахунки; відображає інформацію про виробничі запаси у фінансовій звітності, а податкові наслідки операцій із ними – у податковій звітності з ПДВ.

2.3. Управлінський облік операцій з виробничими запасами

Саме управлінський облік забезпечує менеджерів інформацією, яка забезпечує можливості збільшувати капітал його власникам, а робітникам підприємства – збільшувати цінність їх матеріального та духовного стану.

Сутність управління виробничими запасами полягає у тому, що його слід розглядати як процес, пов'язаний із забезпеченням та підтримуванням оптимальної величини й різновидів фізичних ресурсів, які потрібно для того, щоб реалізувати стратегічний план суб'єкта господарювання. Необхідність управління виробничим запаси зумовлена тим, що виробничий процес є потоком матеріальних ресурсів через дії, які змінюють форму даних матеріалів, внаслідок чого їх перетворюють на готову продукцію [17, с. 75].

Так, слід впровадити ефективну форму попереднього й поточного контролю за тим, як дотримуються норми по запасам і витратам матеріальних ресурсів; приділити більше уваги зростанню вірогідності оперативного обліку руху виробничих запасів. Слід відмітити про те, що інформація бухгалтерського обліку повинна містити дані, які дозволять знайти резерви зменшення собівартості в частині раціонального використання витрат, зменшення норм витрат, забезпечити належне зберігання.

Так, у ПАТ «Черкасиобленерго» не сформовано цілісну систему управління виробничими запасами, тому розглянемо особливості її впровадження.

Розглянемо три рівня, які характеризують структуру системи управління запасами у ПАТ «Черкасиобленерго»:

— перший рівень характеризується блоками елементів складської програми та баз даних, які займаються накопиченням інформації про товарообіг та роботу із клієнтами щодо відвантаженого товару;

— на другому рівні відбувається поєднання математичних моделей управління запасів та розробка рекомендацій стосовно того, як ефективно ними управляють;

— на третьому рівні знаходиться управлінська система фінансів та контроль, за тим як здійснюється контроль за формування виробничих запасів.

Структурними елементами інфраструктури управлінських систем є:

- транспорт, до якого відносять будь-яку транспортну організацію, яка має забезпечити просторове переміщення матеріально-технічних ресурсів від місць де їх було вироблено до місць де їх споживають;
- зв'язок, до даного елемента відносять операторів зв'язку, які мають забезпечити рух матеріальних ресурсів в матеріально-технічній базі виробничих процесів;
- комплектація, під якою розуміють комплекс організацій і підприємств, основне призначення яких полягає у виробничо-технологічній комплектації виробничих процесів.

Методи і моделі управління запасами дозволяють знаходити оптимальні параметри стратегії управління запасами і, відповідно, відрізняються в залежності від вибору вихідних параметрів. Основними параметрами є розмір партії замовлення, час замовлення, інтервал повторного замовлення, інтервал відставання поставки, підтримка рівня обсягів запасів, допустимі коливання рівня запасів. Одним з головних параметрів системи є інтенсивність споживання запасу, яка визначається попитом за одиницю часу.

До основних етапів провадження системи управління запасами у ПАТ «Черкасиобленерго слід віднести такі, які пов'язані із:

- розробкою практичної методики аналізу стану, динаміки, руху, структури, якості та ефективності використання виробничих запасів та із урахуванням специфічної діяльності компанії та особливостей його структури (мова про виробничу та організаційну);
- удосконаленням існуючої організації системи обліку таким чином, щоб вона змогла забезпечити виконання функцій аналітичного та контрольного характеру управлінської системи компанії.

Окремо приділити увагу в формуванні системи управління слід приділити управлінській звітності. Так, оперативні управлінські звіти є основа для створення звітності, призначення якої прийняття тактичних рішень щодо управління конкурентоспроможністю і вартості капіталу підприємства. У даній

звітності наведена аналітична інформація, яка пов'язана із ритмічністю поставок і відвантаження; матеріальним та технічним забезпеченням процесів; своєчасністю розрахунків; структурою витрат діяльності; наявністю небезпечних факторів для діяльності підприємства; ефективністю оперативних управлінських рішень, які приймаються.

Щодо тактичних звітів, то їх розглядають як основу для створення стратегічної звітності, яка призначена для того, щоб забезпечити конкурентні переваги в довгостроковій перспективі. Сутність стратегічного менеджменту конкурентного розвитку полягає у спрямованості на досягнення максимального економічного ефекту діяльності та забезпеченні підвищення конкурентних позицій по основним групам показників, які їх характеризують, що зумовлює підвищення величини ринкової вартості підприємства.

Сутність системи планування потреби в матеріалах (MRP-1 і MRP-2) полягає у тому, що вона є моделлю управління виробничими запасами, в якій виробничі запаси планують виходячи з попиту на кінцеву послугу. Зазначені системи слід віднести до такого різновиду як «підштовхуючий». При даному різновиді системи відбувається формується список матеріалів, які необхідні для виробництва деякої кількості послуг згідно із прогнозом ринкової кон'юнктури. На наступному етапі постачальники мають формувати замовлення.

З теоретичного аспекту в системі «підштовхуючого» різновиду неминучим є створення поточних та страхових запасів, величина яких може бути значно більшою чим рівні зазначених запасів при роботі за умов «тяглової» системи.

В системі MRP-1 здійснюють обробку і коректування інформації, яка пов'язана із надходженням, рухом і вибуття матеріалів і сировини; обліком запасів по місцю їх зберігання; вибором стратегій формування і контролю рівня виробничих запасів по кожному різновиду номенклатури сировини і матеріалів; контролем швидкості оборотності виробничих запасів та ін. Для того, щоб вирішити завдання управління закупівлями використовують файл

замовлень, в якому вводять інформацію стосовно замовлень та коли їх було виконано.

Пропонуємо використовувати саме дану систему у ПАТ «Черкасиобленерго».

Окрему увагу слід приділити бюджетування матеріальних витрат, як важливого елементу використання виробничих запасів. Так, пропонуємо підприємству скласти бюджет основної сировини та матеріалів. Він повинен складатися з таких стовпчиків як вид сировини та матеріалів; норма сировини та матеріалів; ціна за одиницю; річний об'єм виробництва енергії; річна вартість основної сировини та матеріалів в розрізів видів послуг.

Висновки за розділом 2

Дослідження фінансового обліку операцій з виробничими запасами дозволило зробити наступні висновки:

1. Дослідження особливостей ведення фінансового обліку виробничих запасів та оподаткування операцій з виробничими запасами у ПАТ «Черкасиобленерго» свідчить про те, що підприємство дотримується норм НП(С)БО 9 «Запаси», Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів та, відповідно, Податкового кодексу України. Підприємство використовує типові форми документів; рахунки та субрахунки, визначені Інструкцією про застосування рахунків бухгалтерського обліку; достовірно і своєчасно відображає інформацію про виробничі запаси у фінансовій звітності, в податковій наслідки операцій з виробничими запасами – у податковій звітності з податку на додану вартість.
2. Визначено, що сутність управління виробничими запасами полягає у тому, що його слід розглядати як процес, пов'язаний із забезпеченням та підтримуванням оптимальної величини й різновидів фізичних ресурсів, які потрібно для того, щоб реалізувати стратегічний план суб'єкта господарювання.

3. На ПАТ «Черкасиобленерго» не сформовано цілісної системи управління виробничими запасами. Пропонуємо використовувати систему планування потреби в матеріалах MRP-1, в якій здійснюють обробку і коректування інформації, яка пов'язана із надходженням, рухом і вибуття матеріалів і сировини; обліком запасів по місцю їх зберігання; вибором стратегій формування і контролю рівня виробничих запасів по кожному різновиду номенклатури сировини і матеріалів; контролем швидкості оборотності виробничих запасів та ін.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ У ШПОЛЯНСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «ЧЕРКАСИОБЛЕНЕРГО»

3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку операцій з виробничими запасами

Проведене дослідження обліку операцій із виробничим запасами у ПАТ «Черкасиобленерго» дозволило виявити ряд негативних аспектів, які пов'язані із:

- визначенням справедливої вартості виробничих запасів, а саме у процесі бартерних операцій (або обміну на неподібні активи);
- невідповідним рівнем контролю та оперативним регулюванням процесу формування виробничих запасів;
- обмеженістю контролю над тим, як використовуються виробничі запаси та ін.

Окрім цього аналіз наукової літератури дозволяє виявити ряд недоліків організації обліку виробничих запасів, які пов'язані із:

- складністю визначення справедливої (мова йде про ринкову та неринкову) вартості виробничих запасів, яка полягає у тому, що підприємства використовують бартерний обмін, окрім цього обмін на неподібний актив. Також, у такому нормативному акті як НП(С)БО 9 «Запаси» процедуру дооцінки виробничих запасів передбачено тільки у межах вартості попередньо уцінки, що не дає змоги показати справедливу вартість виробничих запасів на звітній період;
- низьким рівнем оперативності інформаційного забезпечення процесів управління виробничими запасами, що спричинено тим, що несвоєчасно надходять первинні документи, як приклад лімітно-забірна картка до бухгалтерської служби;

— невідповідним рівнем контролю та оперативним регулюванням процесу формування виробничих запасів, що полягає у тому, що відсутня служба, яка відповідає за внутрішній аудит;

— дублюванням записів у будь-якому бухгалтерському документі, у якому відображають інформацію, пов'язану із надходженням, рухом, вибуттям виробничих запасів, що веде до зростання трудомісткості формування первинних документів, зокрема повторювання інформації про рух запасів у картках складського обліку матеріалів і лімітно-забірних картках [36, с. 56].

Шляхи удосконалення обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго» наведено на рис. 3.1.

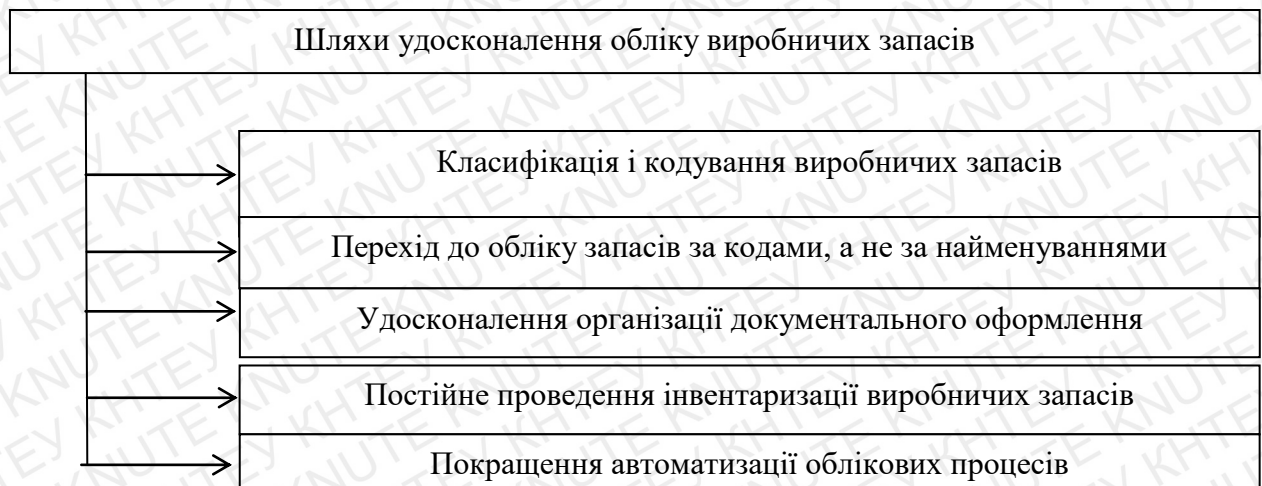

Рис. 3.1. Шляхи удосконалення обліку виробничих запасів у ПАТ «Черкасиобленерго»

Задля підвищення рівня організації та ведення обліку запасів доцільно ПАТ «Черкасиобленерго» виконати певні кроки, які приведуть до якісного здійснення обліку запасів:

1. Присвоєння відповідного коду кожному матеріальному ресурсу допоможе знайти та розпізнати будь-який об'єкт серед багатьох інших.
2. Слід перейти до обліку на підставі кодів, а не найменувань вже після того, як усі виробничі запаси класифіковані й кодовані, тобто код товару

обов'язково має відображатись у прибуткових і витратних документах, картках складського обліку та аналітичних облікових документах. Оскільки працівники складських приміщень керуватимуться кодуванням, зведуться до мінімуму помилки в ідентифікації запасів.

3. За сучасних умов господарювання рух документів між різними службами на підприємстві доцільно впорядкувати за допомогою організації системи документообігу. Ми погоджуємося з твердженнями теоретиків та практиків, які зазначають, що на стадії первинного обліку матеріальних ресурсів потрібно так організувати облікову роботу, щоби мінімізувати витрати часу на виконання робіт, а також прискорити рух первинних документів з обліку запасів у бухгалтерію підприємства [38, 39].

Можна виділити такі напрями вдосконалення документообігу, як використання документів, де наперед заповнені постійні реквізити та широке застосування комп'ютерних програм; скорочення кількості документів, які випускаються та обробляються, в результаті застосування накопичувальних документів; раціоналізація документообігу шляхом скорочення кількості осіб, які беруть участь у складанні документів; ліквідація некорисної документації; попереднє планування документообігу.

4. Передостаннім кроком, без якого всі попередні заходи можуть бути малоефективними, є постійна (перманентна) інвентаризація матеріальних залишків, оскільки навіть найпередовіші наукові технології, будь-які правила та інструкції не дадуть ефекту, якщо на підприємстві буде відсутній контроль за їх впровадженням і застосуванням.

5. Облік виробничих запасів є одним з найбільш трудомістких етапів, адже оперує десятками, сотнями, а часом і тисячами найменувань запасів, тому впровадження автоматизованого обліку виробничих запасів значно підвищить ефективність роботи бухгалтерської служби.

Для того, щоб вирішити зазначені проблеми, слід оновити систему отримання і формування інформації, яка стосується виробничих запасів, слід використовувати нетрадиційні для вітчизняних науковців і облікової практики

напрямів щодо того, чи ефективно вони використовуються та як оптимізуються результати діяльності суб'єкта господарювання шляхом використання принципів і методів бухгалтерського обліку.

Внаслідок чого, можемо виокремити такі напрями покращення управління виробничими запасами у ПАТ «Черкасиобленерго», які пов'язані із:

- звертанням уваги на запровадження інформаційних технологій оброблення стосовно становища і руху виробничих запасів, що дасть змогу збільшити рівень оперативності здійснення управлінських рішень;
- удосконаленням системи автоматизації обліково-аналітичних аспектів управління виробничих запасів та обґрунтуванням раціонального проведення інвентаризаційної перевірки виробничих запасів, так як ефективне функціонування суб'єкта господарювання має залежати в першу чергу не від покращення внутрішньогосподарської діяльності взагалі, а і від того, в якій мірі розвинута система автоматизація їх діяльності;
- розглядом і формуванням обліку виробничих запасів у комплексі та взаємодії обліку (мова про бухгалтерський);
- обґрунтуванням системи обліку матеріальних витрат на те, щоб освоїти нову техніку і технологію виробничих процесів;
- підвищенням організації контрольних процедур та обліку виробничих запасів підприємства (мова йде про те, що слід застосувати прийому обліку по центрам відповідальності, контрольні заходи та оперативно урегулювати процеси формування виробничих запасів).

Також доцільне використання на всіх ділянках обліку уніфікованих форм документації. Крім того слід здійснювати заходи, пов'язані із:

- створенням графіку документообігу виробничих запасів і доведенням до виконавців їх функцій у процесі створення і перевірки первинних документів;

- видачею розпорядчої документації особам, які відповідні за те, як здійснюються ті чи інші господарські операції, і мають право на те, щоб підписувати первинні документи;
- контролем зі сторони робітників бухгалтерської служби за тим, чи правильно оформлена первинна документація з обліку виробничих запасів (мова йде про те, що треба включити в обов'язки бухгалтерів, які займаються обробкою документів, даної функції шляхом використання посадових інструкцій та встановленням відповідальності за те, якщо їх недотримують).

За для того, щоб побудувати ефективну діяльність ПАТ «Черкасиобленерго» та підвищити якість обліку виробничих запасів на ньому можемо запропонувати наступні стадії документообігу виробничих запасів, які включають в себе технологію обробки даних та організацію обігу документів:

- на першій стадії первинного обліку слід прискорити передачу первинних документів з обліку виробничих запасів до бухгалтерської служби ПАТ «Черкасиобленерго»;
- на другій стадії поточного обліку виробничих запасів слід здійснити бухгалтерську обробку великої кількості інформації стосовно руху виробничих запасів;
- на стадії підсумкового обліку виробничих запасів слід заощадити кошти та час на те, щоб правильно скласти звітні облікові регістри у зазначені строки [40, с. 39].

За для того, щоб підвищити аналітичність облікових робіт з виробничими запасами у ПАТ «Черкасиобленерго» слід сформувавши удосконалений робочий план рахунків, який треба розробити на основі плану рахунку, який діє.

Отже, можемо зробити висновок про те, що зазначені напрями покращення організації обліку виробничих запасів на підприємстві дозволять підвищити рівень ефективності використання не тільки виробничих запасів, а й покращити фінансово-економічний стан підприємства. Слід відзначити, що

проблеми вирішення питань підвищення облікового та аналітичного управління виробничих запасами розглядається на більшості підприємств.

3.2. Удосконалення управлінського обліку операцій з виробничими запасами

Ефективність господарської діяльності підприємств значною мірою залежить від оцінки та раціонального використання виробничих запасів. Неправильна організація наявності та руху виробничих запасів завдають шкоди фінансовим показникам, тому необхідно удосконалювати організацію обліку виробничих запасів та оптимізувати їх наявність.

На думку Крамаренко Г.О. та Чорна О.Є. у процесів вивчення розміру та складу виробничих запасів особливу увагу слід приділити причинам їх зміни. Вони вважається, що у процесі аналізу виробничих запасів слід встановити рівень забезпеченості суб'єкта господарювання запасами, перехідного характеру. Також дані автори вважають за потрібне окремо розраховувати розмір непотрібних запасів. У процесі аналізу автори пропонують порівнювати розмір фактичних та нормативних залишків виробничих запасів у досліджуваній період [15, с. 105].

Для дослідження динаміки запасів у взаємозв'язку із зміною обсягу виробництва, цін і масштабів споживання окремих видів товарно-матеріальних цінностей, дані вченні пропонують визначити відносний рівень запасів в днях, який визначається за наступною формулою :

$$З = (O \times D) / O_v, \quad (3.1)$$

де, З – запаси, дн;

О – залишок на дату балансу за відповідною статтею матеріальних оборотних засобів;

D– число днів у звітному періоді;

O_v – оборот за витратою окремого виду засобів за звітний період.

Для оцінки структури запасів товарно-матеріальних цінностей Крамаренко Г.О. [15] та Чорна О.Є., пропонують розрахувати коефіцієнт накопичення, який визначається як:

$$K_n = (B_3 + M_{\text{ШП}} + H_B) / (G_P + T), \quad (3.2)$$

де, K_n – коефіцієнт накопичення;

B_3 – виробничі запаси;

$M_{\text{ШП}}$ – малоцінні і швидкозношувані предмети;

H_B – незавершене будівництво;

G_P – готова продукція;

T – товари.

У працях Салиги С.Я., Дацій Н.В. ін. звертається увага на те, що у процесі забезпеченості підприємства безперебійним виробничим процесом та процесом реалізації продукції, робіт, товарів, послуг їх виробничі запаси повинні бути оптимальними. Окрім цього вони вважають, що головною причиною низького рівня фінансової стійкості підприємства являється саме відволікання зайвих коштів у виробничі запаси. Щодо фінансового аналізу виробничих запасів, то на їх думку значна увага повинна приділятися оптимізації розмірів виробничих запасів [34, с. 85].

Вони запропонували модель управління запасами, виходячи із якої запропонована наступна формула для розрахунку оптимальної партії замовлення [1]:

$$EOQ = \sqrt{\frac{2xFxD}{H}} \quad (3.3)$$

де, EOQ (Economic Order Quantity) – розмір оптимальної партії замовлення;

F – витрати з розміщення й виконання одного замовлення, грн.;

D – річна потреба в запасах, о.;

H – витрати на зберігання одиниці виробничих запасів.

Ю.С. Цал-Цалко у своїх дослідженнях фінансового аналізу запасів, наводить розрахунок таких показників як [42]:

- використання виробничих запасів, що формують матеріальні витрати;
- надходження виробничих запасів, що формують їх залишки;
- формування незавершеного виробництва.

Тарасенко Н.В., Вагнер І.М. також відзначають, що стан фінансової стабільності підприємства залежить від розміру та складу його виробничих запасів. Вони вважають за потрібне оцінювати відповідність фактичного залишку виробничого запасу, його структуру, його величину та змін у динаміці, рівень забезпеченості суб'єкта господарювання запасами виробничого характеру [37, с. 102].

Мних Є.В., Барабаш Н.С. у ході аналізу виробничих запасів пропонують врахувати рівень оптимальності їх використання та розміру. Для цього слід виконати обґрунтований розрахунок потреби у них, покращити рівень договірних зв'язків з постачальниками та покращити організації основи обліку виробничих запасів підприємства фінансування [24, с. 205].

Для оцінки надлишку запасів, фактичний запас порівнюють з нормативним і визначають відхилення. Нормативну потребу виробничих запасів можна визначити за наступною формулою [3]:

$$Нвз = Нз \times Од \quad (3.4)$$

де, Нз – норматив запасу виробничих запасів у днях;

Од – одноденне витрачання виробничих запасів, грн.

Власюк Н.І. пропонує в ході аналізу дати оцінку стану виробничих запасів, починаючи з перевірки відповідності фактичних залишків їх плановій потребі. Для цього фактичні залишки за окремими видами виробничих запасів порівнюють з плановими нормами, перерахованими на фактичний випуск продукції.

Висновки за розділом 3

Дослідження удосконалення фінансового і управлінського обліку операцій з виробничими запасами дозволило зробити наступні висновки:

1. Запропоновано такі напрями покращення управління виробничими запасами у ПАТ «Черкасиобленерго», які пов'язані із: звертанням уваги на запровадження інформаційних технологій оброблення стосовно становища і руху виробничих запасів, що дасть змогу збільшити рівень оперативності здійснення управлінських рішень; удосконаленням системи автоматизації обліково-аналітичних аспектів управління виробничих запасів та обґрунтуванням раціонального проведення інвентаризаційної перевірки виробничих запасів, так як ефективне функціонування суб'єкта господарювання має залежати, в першу чергу, не від покращення внутрішньогосподарської діяльності взагалі, а і від того, в якій мірі розвинута система автоматизація їх діяльності; розглядом і формуванням обліку виробничих запасів у комплексі та взаємодії обліку (мова про бухгалтерський); обґрунтуванням системи обліку матеріальних витрат на те, щоб освоїти нову техніку і технологію виробничих процесів.
2. Для управління запасами у ПАТ «Черкасиобленерго» слід використати ряд процедур і технічних прийомів: правильне бюджетування потреби у різних елементах запасів (сировини, готової продукції, товарів і т. ін.); контроль за рівнем запасів відповідно до бюджету та нормативами, розрахунок коефіцієнту оборотності запасів та середнього періоду їх оборотності як в цілому, так і за видами запасів.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження обліку та оподаткування операцій із виробничими запасами можна зробити наступні висновки.

1. З теоретичної точки зору сутність виробничих запасів полягає у тому, що вони є предметами праці, які один раз можуть бути використані у виробничих процесах та, які свою вартість можуть у повній мірі перенести на вартість готової продукції. Такі категорії як «матеріальні» і «виробничі запаси» є дискусійними і трактуються в вітчизняних працях неоднозначно. В бухгалтерському обліку поняття «виробничі запаси» означає матеріальні запаси або матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва, а також управління підприємством. Виробничі запаси відносяться до оборотних активів підприємств.
2. Облік виробничих запасів та відображення виробничих запасів у фінансовій звітності регулюється достатньо широким колом нормативних документів, серед яких - НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 9 «Запаси», Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів; а податкові наслідки операцій із виробничими запасами – Податковим кодексом України. Необхідним на сьогодні, на наш погляд, є розробка і впровадження типових форм первинних документів з обліку руху виробничих запасів.
3. Аналіз спеціальної літератури показав, що питання обліку виробничих запасів не перестають знаходитись у центрі уваги вітчизняних науковців. Зокрема, роботи вчених присвячені класифікації виробничих запасів, їх оцінці, відображенню виробничих запасів в обліку в умовах використання сучасних інформаційних систем, розвитку управлінського обліку виробничих запасів. Менше уваги у науковій літературі приділяється узагальненню питань оподаткування операцій із виробничими запасами.

4. При дослідженні обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами використовувались матеріали практичної діяльності ПАТ «Черкасиобленерго». Зокрема, проаналізовані показники діяльності підприємства, висвітлена організація обліку та оподаткування операцій із виробничими запасами, методика фінансового обліку виробничих запасів, відображення виробничих запасів у фінансовій звітності підприємства. Ведення бухгалтерського обліку ПАТ «Черкасиобленерго» повністю автоматизовано. Для цього використовують програмне забезпечення «1С: Підприємство 8.2». Використання даного програмного забезпечення дало можливість зменшити кількість помилок у процесі формування облікових даних, так як автоматизований облік ведуть лише в одному обліковому реєстрі, при чому всі інші реєстри формуються автоматично, що зменшує кількість помилок при переносі інформації. На підприємстві налагоджена ефективна система документообігу щодо виробничих запасів, методика обліку виробничих запасів відповідає вимогам нормативних документів, зокрема, Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. Своєчасно складається і подається фінансова і податкова звітність.
5. Управлінський облік є ефективним засобом управління виробничими запасами. При веденні управлінського обліку можна вирішити проблеми недопоставок виробничих запасів, врівноважити витрати на придбання та зберігання виробничих запасів тощо. Проте у ПАТ «Черкасиобленерго» системний управлінський облік виробничих запасів не ведеться, присутні окремі його елементи. Нами запропоновано етапи впровадження управлінського обліку на підприємстві, які висвітлені у науковій літературі. Впровадження управлінського обліку відповідно до зазначених етапів дозволить створити цілісну і ефективну систему управлінського обліку виробничих запасів.
6. Для удосконалення організації обліку на підприємстві нами запропоновано впровадити на підприємстві систему електронного документообігу, що забезпечить ефективне управління процесами руху та обробки документів по

виробничих запасах, скорочення часу процедур проходження і узгодження документів та прийняття управлінських рішень, підвищення виконавської дисципліни, скорочення витрат робочого часу та мінімізацію витрат на документообіг і діловодство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко О. М., Тітаренко А. Д. Економічна сутність та класифікація запасів: обліковий та управлінський аспекти// Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 2. С. 63–67.
2. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М. Соколов, І. А. Косата, Т. В. Розіт тощо; за ред. В. М. Соколова. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.
3. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с.
4. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Ю.А. Верига. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.
5. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 396 с.
6. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : [навч.-практ. посіб.] / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2015. 536 с.
7. Гамова О. В. Удосконалення обліку виробничих запасів та оцінка фінансового стану ТОВ "БЗ ЗБВ" / О. В. Гамова, І. А. Козачок, Т. Ю. Ашифіна // Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 2. С. 33-40. URL: : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_2_8.
8. Гонтаренко Т.О. Фінансовий облік: навчальний посібник. Краматарськ: ДДМА, 2015. 96 с.
9. Гордієнко Н.І. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.І. Гордієнко. Х.: ХНАМГ, 2017. 126 с.
10. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996.XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

- організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
12. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. К. : ЦУЛ, 2018. 600 с.
 13. Коблянська О.І. Фінансовий облік: навчальний посібник / О.І. Кобилянська К.: Знання, 2017. 473 с.
 14. Коваль Н.І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінські аспекти. Економіка. Фінанси. Менеджмент. №7, 2017. С. 93-96.
 15. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз : [підручник]. К : ЦУЛ, 2013. 392 с.
 16. Лисиченко О. О. Фінансовий облік : навч. посіб. / О.О. Лисиченко, П.Й. Атамас, О.П. Атамас. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 356 с.
 17. Лищенко О. Г., Сердюк Є. М. Управління виробничими запасами: обліково-аналітичне забезпечення. Ефективна економіка. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6654>
 18. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2016. 670 с.
 19. Малярова С. В. Організація обліку виробничих запасів: сучасний стан та напрями вдосконалення. // Науковий вісник Херсонського державного університету 2016р. №2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17%282%29__40
 20. Марчак Н.В. Фінансовий облік. Частина 2: навчальний посібник. Донецьк: ДонУЕП, 2016. 60 с.
 21. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: затв. наказом Міністерства фінансів від 10.01.2007р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07#Text>
 22. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433. URL: <http://dtk.com.ua/show/2cid010035.html>

23. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів від 27.06.2013р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru#Text>
24. Мних Є.В. Фінансовий аналіз : [навчальний посібник] / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. К. : КНТЕУ, 2015. 412 с.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом Міністерства фінансів від 31.12.1999р. № 31. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.
27. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. / В.Я. Плаксієнко. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с.
28. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для ст-ів ЗВО / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. К. : Каравела, 2019. 560 с.
29. Подолянчук О. А. Виробничі запаси: економічна сутність та облік. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 5. С. 88-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnr_2018_5_9.
30. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н.Л. Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. Київ:, «Центр учбової літератури», 2020. 647 с.
31. Примітки до річної фінансової звітності: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 302. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00>.
32. Рибалко О. Особливості обліку виробничих запасів та їх класифікація на підприємстві//Наука онлайн: Міжнародний електронний науковий журнал. 2021. №7. <https://nauka-online.com/ua/publications/ekonomika/2021/7/2-6/>
33. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік [текст] : навч. посіб. / І. Б. Садовська, Божидарнік, К. Є. Нагірська. К. : "Центр учбової літератури", 2016. 688 с.

34. Салила С.Я. Фінансовий аналіз : [підручник] / С.Я Салига, Н.В. Даций, С.О. Корецька та ін. Гуманітарний університет Запорізький інститут держ. та муніцип. управ. К. : Центр навчальної літератури, 2016. 210 с.
35. Скрипник М. І. Сучасний підхід до організації обліку запасів на підприємстві / М. І. Скрипник, А. М. Галатенко // Ефективна економіка. 2015. №11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4485>
36. Смалій Ю. О. Удосконалення обліку та контролю наявності та руху виробничих запасів на підприємстві [Електронний ресурс]. Ю. О. Смалій, В. І. Бенчак, Т. В. Польова. Ефективна економіка. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7360>.
37. Тарасенко Н.В. Фінансовий аналіз : [навчальний посібник]. Львів : «Новий Світ-2000», 2014. 444 с.
38. Титенко Л. В. Економічна сутність виробничих запасів. Фінанси, облік і аудит. 2017. Вип. 18. С. 361-369. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2017_18_47.
39. Титенко Л.В. Економічна сутність виробничих запасів. Журнал «Фінанси, облік і аудит». №18, 2015. С. 361-365.
40. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для вузів. Київ : А.С.К., 2016 . 784 с.
41. Труфіна Ж.С. Облік виробничих запасів в системі управління оборотними активами підприємства. Економіка. №5, 2013. – С. 35-37.
42. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : [підручник]. Київ : ЦУЛ, 2015. 566 с.
43. Чацкіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2018. 564 с.
44. Шара Є.Ю. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 422 с.
45. Шендригоренко М.Т. Виробничі запаси підприємства як об'єкт обліку та аудиту. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Випуск 20. С. 105-107.

46. Шпак В.А. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. : ТОВ «Август Трейд», 2018. 277 с.
47. Щукіна С.Г., Бурова Т.А. Шляхи вдосконалення фінансового обліку виробничих запасів на підприємствах. // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки» 2016р. №12. URL: [http:// global-national.in.ua/issue-12-2016/20-vipusk-12-serpen-2016-r/2355-shchukina-s-g-burova-t-a-shlyakhi-vdoskonalennya-finansovogo-obliku-virobnichikh-zapasiv-na-pidpriemstvakh](http://global-national.in.ua/issue-12-2016/20-vipusk-12-serpen-2016-r/2355-shchukina-s-g-burova-t-a-shlyakhi-vdoskonalennya-finansovogo-obliku-virobnichikh-zapasiv-na-pidpriemstvakh)
48. Юркова І. Економічна сутність виробничих запасів та напрямки їх дослідження. Економічний аналіз. 2017. Т. 11(4). С. 301-304. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2017_11%284%29__65.

INTERNET – ресурси

1. www.buhgalteria.com.ua – веб-сайт газети української бухгалтерії «Бухгалтерія»
2. www.dtkk.com.ua – веб-сайт газети «Дебет-Кредит»
3. www.minfin.gov.ua – офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України
4. www.zakon.rada.gov.ua – офіційний веб-сайт Верховної Ради України

ДОДАТКИ

Додаток А

Характеристика методів оцінки виробничих запасів при їх вибутті

Метод 1	Характеристика 2
Метод середньозваженої собівартості	полягає у тому, що відбувається розрахунок суми одиниць товарів, виходячи із середньої ціни. Даний спосіб оцінки застосовують рідко та в основному на підприємствах, які займаються індивідуальним виробництвом; в організаціях, де обмежений асортимент продукції і відбувається стійке або точне прогнозування попиту. При цьому іноді об'єкти, які калькулюють можуть розчленувати на вузли і великі конструктивні елементи. У підсумку до виробничої собівартості виробу слід віднести величину витрат із окремих його складових елементів. Доцільною є і оцінка по виробничій собівартості і на підприємствах, які мають обмежену номенклатуру продукції та коли її виробництво і продаж здійснюють кожного дня. Недоліком даного різновиду оцінки є неточність в розрахунку собівартості до того, як завершаться усі роботи по об'єктах і закінчиться звітний місяць.
Метод ідентифікованої собівартості	застосовують у тому випадку, коли відбувається виконання спеціального заказу, проекту та якщо спостерігається невелика номенклатура товару. Даний метод формують за допомогою обліку фактичної суми собівартості по кожному конкретному об'єкту товару. Його слід при мініяти до великих обсягів товарів.
Метод Фіфо	полягає у списанні запасів у тому порядку, у якому вони надійшли до суб'єкта господарювання. Мова йде про те, що у процесі вибуття запасної частини в першу чергу повинні бути списані запасні частини, які раніше із всіх прибули (вибували за вартістю за якою вони придбані та оприбутковані в бухгалтерському обліку).
Метод нормативних затрат	слід застосовувати за допомогою норм витрат на кожную одиницю об'єкту, який оцінюють та які мають бути встановлені підприємствами з урахуванням нормального рівня використання запасу, капіталу, виробничої потужності та діючої ціни

Наказ про облікову політику

ПАТ «Черкасиобленерго»

м. Черкаси

«01» січня 2021 р.

На виконання вимог закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. № 996-ХІ (надалі – Закон №996), Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (надалі П(С)БО), затверджених наказами Мінфіну України, інших нормативних актів, маючи право вибору облікової політики з метою виконання підприємством єдиної методики відображення в бухгалтерському обліку та звітності господарських операцій та порядку оцінки об’єктів обліку,

НАКАЗУЮ:**I. Встановити на підприємстві наступні форми, методи, норми та процедури, що стосуються облікової політики підприємства:**

1. Віднести до бланків суворої звітності довіреності, товарно - транспортні накладні, бланки цінних паперів, та інші бланки суворої звітності, що передбачені діючим Законодавством. Для використання бланків суворої звітності, ведення обліку руху, видачі (здачі невикористаних) бланків, складання звітності по виданим бланкам суворої звітності та їх передачі на постійне зберігання в архів підприємства назначається директор.

2. Для визнання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів, визначення терміну їх корисного використання, вибору методу нарахування амортизації в момент введення їх в експлуатацію і протягом подальшого використання створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі: директора та осіб, долучених до процесу інвентаризації на громадських засадах.

3. Визнання, оцінку та облік основних засобів здійснювати у відповідності до П(С)БО 7 „Основні засоби”. Одиницею обліку вважати

окремий об'єкт основних засобів та інших матеріальних необоротних активів. Групування основних засобів в аналітичному обліку здійснювати згідно вимогам Інструкції про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291 (надалі – Інструкція №291).

4. У складі малоцінних необоротних активів обліковувати об'єкти вартістю до 20000 грн. та очікуваним терміном корисного використання (експлуатації) більше одного року (або операційного циклу).

5. Амортизацію об'єктів основних засобів нараховувати прямолінійним методом .

6. Амортизацію малоцінних необоротних активів нараховувати в розмірі 100 відсотків .

7. Визнання, оцінку та облік нематеріальних активів здійснювати згідно П(С)БО 8 „Нематеріальні активи”. Одиницею обліку вважати окремий об'єкт нематеріальних активів.

Відповідно П(С)БО 8 бухгалтерський облік нематеріальних активів вести по групам: права користування природними ресурсами; права користування майном; права на знаки для товарів и послуг; права на об'єкти промислової власності; авторські та суміжні з ними права; гудвіла; інші нематеріальні активи.

Первинна вартість нематеріального активу формується згідно п. 11 - 17 П(С)БУ 8. Амортизацію нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом. Термін корисного використання нематеріальних активів встановити :

- в залежності від терміну використання конкретного НМА відповідно отриманих патентів, ліцензій, дозволів т. п. документів.

8. Фінансові інвестиції відображати в обліку та звітності у відповідності до П(С)БО 12 „Фінансові інвестиції” з урахуванням вимог П(С)БО 13 „Фінансові інструменти”.

Довгострокові фінансові інвестиції обліковувати за методом участі в капіталу.

9. Визнання, оцінку та облік дебіторської заборгованості здійснювати у відповідності із П(С)БО 10 „Дебіторська заборгованість”. Резерв сумнівних боргів не формувати.

10. Товарно-матеріальні цінності визнавати, оцінювати та обліковувати згідно вимогам П(С)БО 9 „Запаси”. Одиницею запасів вважати кожне найменування цінностей.

11. Транспортно – заготівельні та інші витрати, що входять в первісну вартість запасів, придбаних за плату включати в собівартість запасів.

12. Предмети із терміном використання менше одного року, які супроводжують виробничий процес протягом звітного періоду, враховувати на рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувальні предмети». Нараховувати знос по МШП в розмірі 100 (сто) % балансової вартості таких предметів при передачі їх зі складу в експлуатацію. Здійснювати обов'язкове ведення кількісного обліку таких предметів до моменту їх повної ліквідації (списання з балансу).

13. Готову продукцію та незавершене виробництво враховувати по фактичній виробничій собівартості.

14. Оцінку вибуття сировини, матеріалів, напівфабрикатів, МШП, інших виробничих запасів та готової продукції здійснювати за методом ФІФО.

15. Визнання, оцінку та облік зобов'язань здійснювати у відповідності із П(С)БО 11 „Зобов'язання”.

16. Заробітну платню нараховувати у відповідності зі штатним розкладом за тарифними ставками (окладами):

17. Нараховувати резерв для виплати відпускних.

18. Визнання та відображення в обліку доходів здійснювати у відповідності з вимогами П(С)БО 15 „Дохід”.

19. Визнання та відображення в обліку витрат здійснювати у відповідності із вимогами П(С)БО 16 „Витрати”.

20. Облік витрат підприємства вести за допомогою класу класу 9 „Витрати діяльності”.

21. Розрахунок виробничої собівартості здійснювати для кожного об'єкту обліку витрат окремо.

22. Для оцінки залишків незавершеного виробництва, визначення переліку та складу статей калькулювання виробничої собівартості готової продукції створити комісію у складі: директора та осіб, залучених до процесу оцінки залишків на громадських засадах.

23. Застосовувати на підприємстві встановлені діючими нормативними актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, строки звітності за витрачання грошових коштів.

24. Відповідальність за організацію робіт по веденню обліку, зберіганню та видачі трудових книжок та виконавчих листів накласти на головного бухгалтера .

II. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві, складання та надання звітності.

25. Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві покласти на головного бухгалтера .

26. Встановити, що права та обов'язки головного бухгалтера визначаються Законом про бухгалтерський облік та дійсним наказом.

27. Бухгалтерський облік вести за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій та Інструкції №291 за журнально-ордерною формою з елементами комп'ютерної обробки.

28. Затвердити робочий план рахунків підприємства, приведений в Додатку 1 до дійсного наказу.

29. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань.

30. Встановити терміни проведення інвентаризації:

- основних засобів і нематеріальних активів – щорічно станом на 31 грудня ;
- виробничих запасів, МШП, інших необоротних матеріальних активів – щорічно станом на 31 грудня;
- грошових коштів – щорічно станом на 31 грудня;
- у разі зміни матеріально-відповідальних осіб або виявлення розкрадання (недостач) – відповідно в момент зміни або факту виявлення розкрадання (недостач).

31. Відповідно до пункту 7 ст.8 Закону про бухгалтерський облік, головний бухгалтер :

31.1. Забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних основ бухгалтерського обліку, складання та надання фінансової та інших видів звітності підприємства в обсязі і в терміни, встановлені діючим законодавством.

31.2. Забезпечує зберігання первинних документів та облікових регістрів, а також бухгалтерських звітів, їх оформлення і передача в архів у відповідності з вимогами діючого законодавства.

31.3. Організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку усіх господарських операцій (йому відомих).

32. Дійсним наказом генеральним директором надається:

32.1. Право першого підпису на первинних документах, реєстрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах, згідно переліку, наведеному в Додатку 2 до дійсного наказу.

32.2. Право дозволу на проведення господарських операцій та відповідальність за відповідність проведених операцій діючому законодавству та статуту підприємства.

32.3. Право дозволу отримувати та віддавати товарно-матеріальні цінності.

33. Видачу документів стороннім особам проводити згідно письмового дозволу генерального директора.

Загальний контроль за виконанням дійсного наказу залишаю за собою:

Генеральний директор _____

З наказом ознайомлені: _____

"Затверджено"

Генеральний директор _____

(підпис, ПП)

Додаток В

Робочий план рахунків

Синтетичні рахунки		Субрахунки		Рахунки 3-го порядку					
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва				
10	Основні засоби	10.3	Будівлі та споруди	10.3.1	Будівлі				
				10.3.2	Споруди				
				10.3.3	Передавальні пристрої				
		10.4	Машини та обладнання	10.4.1	Машини та обладнання (5)				
				10.4.2	Машини та обладнання (більше 5)				
				10.4.3	ЕВМ (2)				
		10.5	Невиробниче обладнання	10.5.1	Транспортні засоби (5)				
		10.6	Інструменти, прилади	10.5.9	Невиробничі засоби				
10.6.1	Інструменти, прилади								
11	Інші необоротні матеріальні активи	11.2	Малоцінні необоротні матеріальні активи	-	-				
12	Нематеріальні активи	12.7	Інші нематеріальні активи	-	-				
13	Знос необоротних активів (амортизація)	13.1	Знос основних засобів	-	-				
		13.2	Знос інших необоротних матеріальних активів	-	-				
		13.3	Накопичена амортизація нематеріальних активів	-	-				
14	Довгострокові фінансові інвестиції	14.1	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	-	-				
15	Капітальні інвестиції	15.2	Придбання (виготовлення) основних засобів	-	-				
		15.3	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	-	-				
		15.4	Придбання (створення) нематеріальних активів	-	-				
20	Виробничі запаси	20.1	Сировина й матеріали	-	-				
		20.2	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	-	-				
		20.3	Паливо	-	-				
		20.4	Тара, тарні матеріали	-	-				
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва				
						20.6	Матеріали, передані в переробку	-	-
						20.7	Запасні частини	-	-
						20.9	Інші матеріали	20.9.1	Інші матеріали
								20.9.2	Матеріали у столовій

23	Виробництво	23.1	Основне виробництво	-	-
		23.2	Допоміжне виробництво	-	-
25	Напівфабрикати	25.1	Напівфабрикати (власне виробництво)	-	-
		25.2	Напівфабрикати (напівпродукт)	-	-
		25.3	Напівфабрикати (розфасовка)	-	-
26	Готова продукція	26.1	Готова продукція (склад)	-	-
30	Готівка	30.1	Готівка у національній валюті	-	-
31	Рахунки в банках	31.1	Поточні рахунки в національній валюті	-	-
		31.2	Поточні рахунки в ін. валюті	-	-
		31.3	Інші рахунки в банку в нац. Валюті	31.3.1	Банкомат
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	36.1	Розрахунки з вітчизняними покупцями	36.1.1	Розрахунки за готову продукцію
		36.2	Розрахунки з іноземними покупцями	-	-
		36.3	Розрахунки за іншою діяльністю	-	-
37	Розрахунки з різними дебіторами	37.1	Розрахунки за авансами	-	-
		37.2	Розрахунки з підзвітними особами	-	-
		37.7	Розрахунки з іншими дебіторами	-	-
39	Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-
40	Зареєстрований (пайовий) капітал	-	-	-	-
42	Додатковий капітал	42.4	Безоплатно одержані необоротні активи	-	-
		42.5	Інший додатковий капітал	-	-
43	Резервний капітал	-	-	-	-
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	63.1	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	63.1.1	Розрахунки за сировину
				63.1.2	Розрахунки за матеріали
				63.1.5	Розрахунки запасні частини
				63.1.7	Розрахунки за купівлею ОЗ

		63.2	Розрахунки з іноземними постачальниками	-	-
64	Розрахунки за податками і платежами	64.1	Розрахунки за податками	64.1.1	ПДВ
				64.1.2	Податок на прибуток
				64.1.3	ПДФО
				64.1.5	Податок на землю
		64.2	Розрахунки за обов'язковими платежами	64.2.1	Податок на воду
				64.2.5	Транспортний податок
		64.3	Податкові зобов'язання	64.3.1	Податкові зобов'язання передоплата
64.4	Податковий кредит	-	-		
65	Розрахунки за страхуванням	65.1	За загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	-	-
				65.2	За соціальним страхуванням
		65.4	За індивідуальним страхуванням	-	-
				-	-
66	Розрахунки за виплатами працівникам	66.1	Розрахунки за заробітною платою	66.1.1	Розрахунки за заробітною платою
				66.1.2	Розрахунки за заробітною платою (поточні)
		66.2	Розрахунки з депонентами	-	-
70	Доходи від реалізації	70.1	Дохід від реалізації готової продукції	-	-
		70.3	Дохід від реалізації робіт, послуг	-	-
71	Інший операційний дохід	71.2	Дохід від реалізації інших оборотних активів	-	-
				71.3	Дохід від операційної оренди активів
		71.7	Дохід від списання кредиторської заборгованості	-	-
74	Інші доходи	74.4	Дохід від неопераційної курсової різниці	-	-
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва
		74.6	Інші доходи від звичайної діяльності	-	-
79	Фінансові результати	79.1	Результат операційної діяльності	79.1.1	Результат операційної діяльності
90	Собівартість реалізації	90.1	Собівартість реалізації готової продукції	-	-

		90.3	Собівартість реалізованих робіт, послуг	-	-
92	Адміністративні витрати	92.1	Амортизація ОЗ і НМА	-	-
		92.2	Збереження і поточний ремонт ОЗ і НМА	-	-
		92.3	Утримання апарату управління	-	-
		92.4	Затрати на службові відрядження	-	-
		92.7	Канцелярські затрати	-	-
93	Витрати на збут	93.1	Амортизація ОЗ і НМА	-	-
		93.6	Затрати на маркетинг	-	-
		93.8	Інші затрати	-	-
94	Інші витрати операційної діяльності	94.3	Собівартість реалізованих виробничих запасів	-	-
		94.4	Сумнівні та безнадійні борги	-	-
		94.7	Нестачі і втрати від псування цінностей	-	-
		94.8	Визнані штрафи, пені, неустойки	-	-
		94.9	Інші витрати операційної діяльності	-	-
97	Інші витрати	97.4	Втрати від неопераційних курсових різниць	-	-

Посадова інструкція головного бухгалтера

I. Загальні положення

1. Головний бухгалтер належить до професійної групи «Керівники».
2. Призначення на посаду головного бухгалтера та звільнення з неї здійснюється наказом керівника підприємства з дотриманням вимог Кодексу законів про працю України та чинного законодавства про працю.
3. Головний бухгалтер безпосередньо підпорядковується керівнику підприємства.
4. Головний бухгалтер здійснює керівництво працівниками бухгалтерії підприємства.

II. Завдання та обов'язки

Головний бухгалтер:

1. Забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України «ро бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних.
2. Організує роботу бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.
3. Вимагає від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.
4. Вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну.
5. Забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, підписання її та подання в установлені строки користувачам.

6. Здійснює заходи щодо надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

7. Бере участь у підготовці та поданні інших видів періодичної звітності, які передбачають підпис головного бухгалтера, до органів вищого рівня у відповідності з нормативними актами, затвердженими формами та інструкціями.

8. За погодженням з власником (керівником) підприємства забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, проводить розрахунки з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань.

9. Здійснює контроль за веденням касових операцій, раціональним та ефективним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

10. Бере участь у проведенні інвентаризаційної роботи на підприємстві, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства.

11. Забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах.

12. Організує роботу з підготовки пропозицій для власника (керівника) підприємства щодо: визначення облікової політики підприємства, внесення змін до обраної облікової політики, вибору форми бухгалтерського обліку з урахуванням діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних; розроблення системи і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності і контролю господарських операцій; визначення прав працівників на підписання первинних та зведених облікових документів; вибору оптимальної структури бухгалтерської служби та чисельності її працівників, підвищення професійного рівня бухгалтерів, забезпечення їх довідковими матеріалами; поліпшення системи інформаційного забезпечення управління та шляхів проходження обробленої інформації до виконавців; впровадження автоматизованої системи оброблення даних бухгалтерського

обліку з урахуванням особливостей діяльності підприємства чи удосконалення діючої

13. Керує працівниками бухгалтерського обліку підприємства та розподіляє між ними посадові завдання та обов'язки.

14. Знайомить цих працівників із нормативно-методичними документами та інформаційними матеріалами, які стосуються їх діяльності, а також із змінами в чинному законодавстві.

III. Права

Головний бухгалтер має право:

1. Діяти від імені бухгалтерії підприємства, представляти інтереси підприємства у взаємовідносинах зі структурними підрозділами та іншими організаціями з господарсько-фінансових та інших питань.

2. В межах своєї компетенції підписувати та візувати документи.

3. Самостійно вести листування зі структурними підрозділами підприємства, а також з іншими організаціями з питань, які належать до компетенції бухгалтерії та не вимагають рішення керівника підприємства.

4. Вносити на розгляд керівника підприємства пропозиції по вдосконаленню роботи, пов'язаної з обов'язками, що передбачені цією інструкцією.

5. Вносити пропозиції керівнику підприємства: про притягнення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності посадових осіб за результатами перевірок; про заохочення працівників, що відзначилися.

6. В межах своєї компетенції повідомляти керівнику підприємства про всі виявлені недоліки в діяльності підприємства та вносити пропозиції щодо їх усунення.

7. Вимагати та отримувати у керівників структурних підрозділів та фахівців інформацію та документи, необхідні для виконання його посадових обов'язків.

8. Залучати фахівців усіх структурних підрозділів до виконання покладених на нього завдань.

9. Вимагати від керівника підприємства (інших керівників) сприяння у виконанні обов'язків і реалізації прав, що передбачені цією посадовою інструкцією.

IV. Відповідальність

Головний бухгалтер несе відповідальність:

1. За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, що передбачені цією посадовою інструкцією, - в межах, визначених чинним законодавством України про працю.

2. За правопорушення, скоєні в процесі здійснення своєї діяльності, - в межах, визначених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством України.

3. За завдання матеріальної шкоди - в межах, визначених чинним цивільним законодавством та законодавством про працю України.

VII. Взаємовідносини (зв'язки) за посадою

1. За відсутності головного бухгалтера його обов'язки виконує заступник (за відсутності останнього - особа, призначена у відповідному порядку), який набуває відповідних прав і несе відповідальність за належне виконання покладених на нього обов'язків.

2. Для виконання обов'язків та реалізації прав головний бухгалтер взаємодіє:

2.1 З керівниками всіх структурних підрозділів підприємства з питань фінансово-господарської діяльності підприємства.

2.2. З начальником відділу кадрів - з питань підбору, прийняття на роботу, звільнення, переміщення матеріально відповідальних осіб та працівників бухгалтерії підприємства.

2.3. З начальником планово-економічного відділу з питань:

2.3.1. Отримання:

- планів виробництва продукції;
- проектів оптових та роздрібних цін на продукцію;

- звітів про виконання планів структурними підрозділами і підприємством в цілому;

2.3.2. Надання:

- даних, необхідних для економічного планування, прогнозування та аналізу;
- балансу та оперативних звітів про доходи та видатки, про використання бюджету;
- розрахунків заробітної плати;

2.4. З начальником відділу технічного контролю з питань:

2.4.1. Отримання:

- актів відбракування продукції;
- висновків про винність відповідальних осіб;
- висновків щодо прийнятих рекламаций;

2.4.2. Надання:

- відомостей про результати обліку втрат від браку;
- відомостей про стягнення з винних осіб;

2.5. З начальником відділу збуту (маркетингу) з питань:

2.5.1. Отримання:

- товарно-супроводжувальної документації;
- звітів про відвантажену продукцію;
- відомостей про стан залишків продукції на складах;
- рахунків, виставлених контрагентам за відвантажену продукцію;
- копій претензій та рекламаций, пред'явлених підприємству;

Додаток Д

форма №1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан)

Підприємство		Дата (рік, місяць, число)	2012.12.31
Територія	Україна	за СДРПОУ	22809735
Організаційно-правова форма господарювання	Видокремлений структурний підрозділ	за КОАТУУ	7110136409
Вид економічної діяльності	Розпродаж та торгівля електроенергією тис.грн.	за КОПФГ	230
Одиниця виміру		за КВЕД	35.13;35.14
Середня кількість працівників			
Адреса, телефон			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку «х» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності			

БАЛАНС
станом на 31 грудня 2020 року
ФОРМА № 1

Актив	Код за рквк	ДКУД	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:	1000	0	0
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незакінчені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	511 406	705 045
первісна вартість	1011	4 860 249	6 043 765
знос	1012	4 348 843	5 338 720
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені асигнаційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	511 406	705 045
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	5 877 727	4 876 546
Виробничі запаси	1101	5 876 728	4 874 492
Незакінчене виробництво	1102	999	2 054
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебітанти перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		0
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	192	189
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	139 995	9 875 244
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	3 023 874	1 198 623
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167	3 023 874	1 198 623
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	269 939	1 259 694
Усього за розділом II	1195	9 311 727	17 210 296
БАЛАНС	1300	9 823 133	17 915 341

13.01.2021 12:43

Пасив	Код рквк	Продовження додатка	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Зареєстрований капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Неперозраді збитків (зменшення)			

Продовження додатку Д

Дебиторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	269 917	139 995
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1 060 802	3 023 874
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167	1 060 802	3 023 874
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	663 383	269 939
Усього за розділом II	1195	7 205 630	9 311 727
III. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ ТА ГРУПИ ВИБУТТЯ			
БАЛАНС	1200		
	1300	7 503 355	9 823 133

14.01.2020 15:05

Продовження додатка

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Зареєстрований капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	0	0
II. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	807 032	676 018
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	807 032	676 018
III. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товарів, робіт, послуг	1615	929 476	17 208
розрахунками з бюджетом	1620	332 178	416 166
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	309 229	393 781
розрахунками з оплати праці	1630	1 311 581	1 637 179
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 726 711	1 372 123
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	626 423	4 913 116
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	460 725	397 542
Усього за розділом III	1695	6 696 323	9 147 115
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
БАЛАНС	1900	7 503 355	9 823 133

М.П.

Головний бухгалтер

Київська

Україна

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

05634

Соболенко Валентин Петрович

прізвище, ім'я, по батькові

Рибачок Галина Григорівна

прізвище, ім'я, по батькові

Продовження додатку Д

Підприємство	<i>ПАТ "Черкасиобленерго"</i>	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРНОУ	КОДИ
Територія	<i>Україна</i>		за КОАТУУ	2019.12.31
Організаційно-правова форма господарювання			за КОПФГ	05434625
Вид економічної діяльності	<i>Розподіл та торгівля електроенергією</i>		за КВЕД	7110800000
Одиниця виміру	<i>тис.грн.</i>			610
Середня кількість працівників				35.13
Адреса, телефон				
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку «у» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

БАЛАНС
станом на 31 грудня 2019 року
ФОРМА № 1

Актив	Код за рвдкв	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:	1000	0	0
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	297 725	511 406
первісна вартість	1011	4 073 290	4 860 249
знос	1012	3 775 565	4 348 843
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відсрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відсрочені аквізиторські витрати	1060		
Залишок коштів у пенралізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	297 725	511 406
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	5 211 332	5 877 727
Виробничі запаси	1101	5 211 023	5 876 728
Незавершене виробництво	1102	309	999
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		0
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	196	192
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	269 917	139 995
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	1 060 802	3 023 874
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167	1 060 802	3 023 874
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	663 383	269 939
Усього за розділом II	1195	7 205 630	9 311 727
III. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ ТА ГРУПИ ВИБУТТЯ			
БАЛАНС	1300	7 503 355	9 823 133

Закінчення додатку Д

Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	269 939	1 259 694
Усього за розділом II	1195	9 311 727	17 210 296
III. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ ТА ГРУПИ ВИБУТТЯ			
БАЛАНС	1300	9 823 133	17 915 341

13.01.2021 12:43

Продовження додатка

Пасив	Код розрах. 2	На початок звітної періоду 3	На кінець звітної періоду 4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Зареєстрований капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	0	0
II. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	676 018	1 171 605
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	676 018	1 171 605
III. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями товари, роботи, послуги	1610 1615	17 208	24 863
розрахунками з бюджетом	1620	416 166	391 522
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	393 781	375 353
розрахунками з оплати праці	1630	1 637 179	1 545 578
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 372 123	1 897 925
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	4 913 116	11 020 831
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	397 542	1 487 664
Усього за розділом III	1695	9 147 115	16 743 736
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
БАЛАНС	1900	9 823 133	17 915 341

Керівник
М.П.
Головний бухгалтер

Ченчик Сергій Юрійович
прізвище, ім'я, по батькові

Рибачок Галина Григорівна
прізвище, ім'я, по батькові